

Največji slovenski tednik v Združenih državah
Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
Za člana, na leto... \$0.96
Za nečlane... \$1.50
Za inozemstvo... \$2.00
NASLOV
uredništva in upravnika:
1951 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487

GLASNIK SLOVENSKE JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1916, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 4—Štev. 4.

Chicago, Ill., 29. januarja (January) 1919.

Leto V. Volume V.

Listnica uredništva.

Današnja številka se je zakasnela za dva dneva vsled obilnega posla v tiskarni pri sestavi obširnega finančnega poročila glavnega tajnika. Pri tem ne zadene krivda ne uredništvo, ne upravnštvo, in ne glavnega tajnika. Zapisnik seje glavnega odbora in posebno zanimivo letno poročilo gl. tajnika bomo priobčili v prihodnji številki.

Ameriške vesti.

TRETI ČLAN K. S. K. J. P. A. DEDL NA FRANCOSEM.

V današnjem uradnem naznanilu asesmenta 2—19, oziroma v seznamu umrlih članov in članice najdemo med 29 imeni tudi ime tretjega člana K. S. K. J. ki je bil tudi ubit v minuli vojni na francoskem bojišču. Tozadevna vest se glasi v naznanilu asesmenta sledeče:

“Certif. št. 22183 Frank Intihar, star 22 let, član društva sv. Alojzija št. 161 Gilbert, Minn. Umril med 3. oktobrom in 10. novembrom 1918. Vzrok smrti: Ubit v vojski. Zavarovan za \$1000. Pristopil k Jednoti 16. februarja 1917. Razred 20.”

Ta slučaj je povzročil, da je bilo treba pomnožiti število zlatih zvezd na službeni zastavi K. S. K. J. za eno. Sedaj se blišči 5 zlatih zvezd na označeni zastavi onim našim vrlim članom-vojakom v počast in trajen spomin, ki so padli na bojnem polju, ali ki so umrli v vojaški službi.

Tajnik društva sv. Alojzija št. 161, ki je nam poslal gornjo sliko pok. sobr. Frank Intiharja poroča o njem se sledeče:

Pok. sobrat Frank Intihar.

Sobrat Fr. Intihar je bil ubit od granate dne 10. novembra 1918, torej ravno en dan pred končano vojno (premirjem). K vojakom je odšel meseca novembra 1917, na Francosko je odpotoval meseca maja 1918. Pokojnik zapuščena na Gilbertu očeta, mater, 3 brate in 6 sester. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Društvo sv. Alojzija št. 161 je edino društvo naše Jednote, ki bi imelo lahko dvoje zlatih zvezd na svoji službeni zastavi. Dne 13. oktobra 1918 je umrl namreč še en član tega društva v vojaški službi in sicer sobrat John Mustar; postal je žrtev influence. Pomenljivo je pri tem, da sta oba ta dva člana pristopila dne 16. febr. 1917 k označenemu društvu in K. S. K. J. Tako sta bila oba tudi po 21 let stara in sta oba tekem enega meseca kot vojaka umrla.

\$100,000,000 za bedno Evropo.

Washington, D. C., 28. jan. — Danes je bila v kongresni zbornici sprejeta administracijska pred-

loga, ki dovoljuje sto milijonov dolarjev v podporo bednim narodom v Evropi. Za to podporo se je zavzel že pred nekaj tedni predsednik Wilson, ko je iz Pariza brzojavil, da naj prisloži Amerika na pomoč bednemu ljudstvu v Evropi; to bi bilo prvo in glavno sredstvo za odpravo boljše življenja, ki se je pričel v Evropi vedno bolj in bolj širiti.

Senatska zbornica je sprejela označeno predlogo še 24. t. m. s 53 proti 18 glasovi. Za isto je tedaj glasovalo 34 demokratov in 19 republikancev; nasproti pa 15 republikancev in 3 demokrati.

Odobren je bil danes tudi amendment senatske zbornice, da se mora pšenico kupovati za to pomožno akcijo izključno v Ameriki. Vlada Združenih držav ima torej pravico izdati 100 milijonov dolarjev za nakup živeža, to pa samo za one evropske narode, ki so Ameriki naklonjeni, vpoštevši Armenec in Sirec. Nemčija ne bo dobila od tega nikake podpore.

Označeni zakonski načrt postane takoj pravomočen, ko ga bo še predsednik Wilson potrdil s svojim podpisom.

Nov naselniški zakon.

Washington, D. C., 28. jan. — Imigracijski bivši odsek kongresne zbornice je danes odobril novi zakonski načrt glede omejitve priseljevanja v Združene države in sicer za dobo 4 let od dneva, ko bo svetovni mir podpisan.

Ta nova zakonska predloga določa prepoved splošnega priseljevanja inozemcev za gori označeno dobo. Vendar bodo lahko v Združenih državah živeči inozemci dobili semkaj svoje žene in otroke, izvenzemski deček, nad 18 let starih; dalje bodo lahko potovali v Ameriko njih osiroteli nečaki pod 18 let stari, nečakinje pa v vsaki starosti.

V obče se sodi, da bo ta predloga v senatski in kongresni zbornici sprejeta, ker jo odobravajo tudi razne večje delavske organizacije iz strahu pred velikim navalom inozemcev semkaj v Ameriko po sklenjenem miru.

Demobilizacija ameriškega vojaštva.

Washington, D. C., 27. jan. — Vojni departament je te dni izdelal obširne načrte, po katerih bo mogoče vse ostale ameriške čete spraviti domov s Francoskega že tekem šestih mesecev.

General March, načelnik generalnega štaba zatrjuje, da se bo lahko vrnilo domov sleherni mesec okrog 300.000 vojakov, če bo imela vlada na razpolago dovolj domačih in zavezniških transportnih parnikov. Dosti bi k temu tudi pripomoglo, če bi dali zavezniški Združenim državam na razpolago vse nemške zasežene potniške parnike.

Bredelnost v Ameriki.

Philadelphia, Pa., 26. jan. — Pomožni generalni ravnatelj državnega urada za službe — Nathan A. Smyth je govoril večerj na neki seji o veliki preteči nevarnosti, ki se nam bliža; to je brezposelnost, ali brezposelnost. Govornik je povdarjal, da je bilo letos, dne 21. januarja v 55 večjih mestih nič manj kot 211.000 ljudi brez dela.

Vzrok pomanju dela je pripisovati konec vojne, ker je vlada preklicala skoro vsa svoja naročila za dobavo raznih potrebščin; vsled tega je mnogo velikih tovarn zaprlo svoja vrata. Drugi vzrok je pa ta, ker prihaja vedno več vojakov domov in taborišče in v bojnega polja. Nečastno in nelep je za vsakega gospodarja, ki se mora brani vzeti nazaj svojega bivšega delavca, vrnivšega se iz vojne; pri tem ima pa celo zaposlene inozemce, ki nimajo niti prvega,

niti drugega državljskega papiirja.

Vojaki lahko služijo dalje.

Washington, D. C., 24. jan. — Da bo mogoče saj nekoliko restitirati težavni problem brezposelnosti odpuščenih vojakov, je vojni departament določil, da se ne smejo iz službe nobenega vojaka proti njegovi lastni volji.

Vojni tajnik Baker je brzojavil vsled tega vsem divizijskim poveljnikom, da naj obdržijo vojaštvo še začasno, ali dotlej v službi, da si lahko vsakdo še pred stalnim dopustom preskrbi kako delo.

Tudi posledice vojne.

V nekem pariškem listu je bilo nedavno čitati zanimivo vest, ali sodbo nekega uglednega člana ameriške kolonije v Parizu, da bo ostalo najmanj 200.000 ameriških vojakov za stalno na Francoskem. Te ne vleče več nazaj, ker se jim veselo francosko življenje bolj dopada, predvsem pa lepa francoska dekleta, s katerimi se bodo Amerikanci poročili.

Nagrade doslužnih vojakom.

Washington, D. C., 27. jan. — Kongresnik Little iz Kansasa je izdelal zakonski načrt, ki določuje posebno nagrado v obliki podaljšane plače onim ameriškim častnikom in vojakom, ki se vračajo domov iz kativne službe.

Nagrada se deli sledeče:

- 1.) Vojaki, ki so bili v ognju, naj bi dobili ob povratku še za celo leto plačo.
- 2.) Vojaki, ki so bili onstran morja, v kombatih oddelkih pripravljani za ofenzivo, naj bi dobili plačo za 6 mesecev.
- 3.) Vojaki službojuči v kombatih oddelkih v Združenih državah, pripravljani za bojevanje in oni, onstran morja ne še pripravljani za bojevanje, naj bi dobivali plačo za 4 mesecev.
- 4.) Vsi ostali vojniki in uslužbenci vojnega departamenta v Washingtonu, D. C. naj bi dobili za 1 mesec posebej plače.

Kongresnik Harrison je izdelal za to predlogo dodekate, da naj zvezne, državne in mestne oblasti predvsem jemljejo v službo častno odpuščene vojake; vsled tega naj se daje tem prednost od strani civilne službene komisije. Pri vsem tem so vpošteti vojniki in mornarji.

Država New York je tudi za prohibicijo.

Albany, N. Y., 29. jan. — Čez dan, ali danes na večer se bo država New York tudi pridružila vrsti onih suhih držav, ki so odobrile v svojih zakonodajah prohibicijski ustavni amendment.

Že minuli teden je nižja zbornica odobrila to zakonsko spremembo z 81 proti 66 glasovi; danes je pa zadeva na vrsti pred senatsko zbornico. Za sprejem te točke se osobito potegujejo republikanski senatorji, od katerih je že 26 obljubilo svojo pomoč v glasovanjem “za”. Nasprotniki suše niso s tem načrtom nič kaj zadovoljni; vsi trdijo, da bi morala priti zadeva na splošno volitev, ali ljudsko glasovanje, kar je tudi sam guverner Smith priporočil.

Združene države postanejo suhe 16. jan. 1920.

Washington, D. C., 29. jan. — Pomožni državni tajnik Frank L. Polk je izdal danes uradno proklamacijo, da je bil sprejel amendment k zvezni ustavi glede splošne prohibicije. Tozadevna proklamacija je datirana z današnjim dnem; vendar zatrjujejo večaki departamenta, da bo stopil v veljavo državni zakon za splošno sušo že dne 16. januarja 1920, ker je na dan 16. januarja t. l.

odobrila 36. država te amendmnt; leto dni po postavno zahtevani odobritvi pa stopi amendment v pravo moč.

Mr. Polk je podpisal to proklamacijo točno ob 11:20 dop. v prisotnosti senatorja Shepparda iz Texasu, očeta tozadevne zakonskega načrta; prisostvovali so pri tej priliki tudi bivši državni tajnik Wm. Jennings Bryan, goreč apostol suše, kongresnik Randall iz Kalifornije in več članov ameriške “Anti Saloon” lige, zveze “Woman Christian Temperance” in drugih protisalonskih organizacij.

Mr. Polk je rabil več peres, pri svojem podpisu, katere je potem podaril Sheppardu, Bryanu in Randallu.

V Illinois bo dovolj sladkorja.

Peoria, Ill., 29. jan. — Peoria, Ill. največje produkcijsko mesto šprita in žganja na celem svetu bo postalo kmalo središče cukran. Danes se je vrnil Adolph Woolner ml. z neke važne konference iz New Yorka ter je omenil, da bodo začele kmalu tri največje bivše tovarne žganja — izdelovati sladkor iz koruze. Tem tovarnam se bo pridružila tudi neka tovarna iz Pekin, Ill. Mr. Adolph Woolner je bil dosedaj predsednik Great Western Distillery Co.

V Peoriji so namreč iznašli večšaki poseben način, kako je mogoče producirati iz navadne koruze sladkor. Ker je v osrednjem v Illinoisu dovolj farmerjev, ki pri delujejo običajno le koruzo, bo torej cukranam mogoče dobivati zadostno materijala, s tem bo tudi dosti pomagano farmerjem, ker bodo lahko koruzo za visoko ceno prodajali cukranam.

Tudi izdelovanje “near” piva ustavljeno.

Washington, D. C., 28. jan. — Živilska administracija je danes naznanila, da je predsednik Wilson dne 23. januarja t. l. v Parizu podpisal zakon, na podlagi kojega je prepovedano izdelovati “near” pivo. Takoj, ko bo ta postava opremljena še z uradnim pečatom Združenih držav, bo objavljena tozadevna proklamacija o uveljavljeni prepovedi izdelovanja te pijače.

Polentarski častnik bliži Jugoslavijo.

Boston, Mass., 29. nov. — Na nekem shodu Italijanov je govoril polkovnik Ugo Pizzarello, da je Italija povsem opravičena do gotovega dela dalmatinskega obrežja. Pizzarello je došel nedavno v Ameriko kot načelnik italijanske misije iz odrednih pokrajin. (Ta misija je doživela že v marsikaterem ameriškem mestu zasluženi “fiasco”. Op. stavea.)

Signor Pizzarelli je govoril na tem shodu sledeče: “Mi smo malo popustili svoje zahteve v znanem sporu z Jugoslavo. Sedaj se opiramo v prvi vrsti na osrednji del Dalmacije, da bi bil naš! S tem prepuščamo torej Jugoslovonom še vedno več kot 250 milj obrežja in 14 naravnih pristanišč; za nas bi ostalo pa samo 100 milj obrežja. Morda bi bili mi lahko? zahtevali vso stvar (ves Jadran!) dajemo pa torej vseeno kot milostno! darilec Jugoslovonom nekaj zemljišča, ali dostopa k morju.

Pomnite, da Jugoslavo še tega ne zaslužijo! ker so se do konca vojne borili v avstrijski armadi!” Sino e vero, buon trovato! Signor Pizzarello! Kdo je pa pripomogel polentarskem do zmag? Ali ne baš Jugoslavo pri reki Piave? 25.000 se jih je en sam dan uprl zoper Avstrijo, ter prekoračilo sovražno mejo. Lepo ste sprejeli te svoje rešitelje? Obljubili ste jim svobodo; končno ste pa vse poslali

v vojno vjetništvo. Pojdite raje domov mešat polento, pa ne blufajte ljudstva tu po Ameriki! Op. ured.

Poduk nemščine v Illinoisu odpravljen.

Urbana, Ill., 26. jan. — Ko se je mudi danes tukaj H. A. Hollister, profesor državne univerze Ill. je povdarjal, da se je minulo leto poduk nemščine skoro že po vseh solah te države za stalno odpravilo. O tem so bile šolske oblasti uradno obveščene od 142 raznih višjih sol, v 20 solah se je pa poduk nemščine znatno skrčilo.

Ameriška je pripoznala novo poljsko vlado.

Washington, D. C., 29. jan. — Uradniki državnega departamenta so prejeli od tajnika Lansinga iz Pariza poročilo, da je predsednik Wilson pripoznal začasno poljsko vlado z Ignac J. Paderewskim na čelu. Pri tej priliki je državni tajnik Lansing poslal ministrskemu predsedniku Paderewski-ju iskrene čestitke; pripomnil je dalje, da bodo stopile Združene države z veseljem v ožjo stiko z novo poljsko republiko.

Danes na večer je poslala Ameriška Nagodna Poljska Zveza predsedniku Wilsonu daljšo brzojavno zahvalo za pripoznanje Poljske pod vodstvom Paderewskija.

Inozemske vesti.

Z MIROVNEGA KONGRESA.

Svetovna liga narodov.

Pariz, 25. jan. — Na danes se vršči mirovni konferenci je bila soglasno sprejeta resolucija za ustanovitev Svetovne lige narodov. V odsek za ustanovitev te lige so bili izvoljeni od strani vesele sledeči delegatje:

Za Združene države: predsednik Wilson in polkovnik House.

Za Veliko Britanijo: Lord Robert Cecil in general Jan Christian Smuts.

Za Francijo: Leon Bourgeois in Ferdinand Larnaude.

Za Italijo: Ministr. predsednik Orlando in Viterio Scialoja.

Za Japonsko: Grof Chinda in K. Ochiai.

Delegatje, ali zastopnike manjših narodov se bo obelodanilo v doglednem času. Začasnim predsednikom tega odbora je bil izvoljen predsednik Woodrow Wilson.

Kazen za povzročitelje vojne.

Pariz, 26. jan. — Ameriški državni tajnik Robert Lansing, je bil izvoljen v porotni odbor, ki bo imel nalogo soditi na mirovnem kongresu povzročitelje minule svetovne vojne. Poleg Lansinga bo imenovan v ta odbor še en ameriški porotnik. Anglijo bo v tem zastopal Sir Gordon Hewart; Francijo kapitan Andre Tardien in Ferdinand Larnaude; Italijo Vittorio Scialoja in državni poslanec Raimond.

Pred tem svetovnim tribunalom se bo morala zagovarjati Nemčija, Avstrija, Turčija in Bulgarija kot prave povzročiteljice vojne!

Dalje je bil izvoljen tudi posebni konferenčni odsek za določitev odškodnine, povzročene po vojni, konferenčni odsek za mednarodne delavske razmere in konferenčni odsek za preuredbo pristanišč, povodnega prometa in železnice.

Srbski kralj Peter umira.

Ženeva, Švica, 28. jan. — Srbski kralj Peter, ki boleha že dlje časa je postal tako slab, da so zdravniki popolnoma nad njim obupali. Sedaj se nahaja na Phaleronu, na Grškem, kamor je odpotoval te

Zdravniki zatrjujejo, da kralj Peter ne bo živel več 24 ur. dni princ regent Aleksander, da se enkrat vidi svojega očeta.

Nemčija bo izgubila svoje kolonije

Pariz, 29. januarja. — Na tu se vršečem mirovnem kongresu se je doseglo sledeči sporazum v zadevi bivših nemških kolonij v Južni Afriki:

- 1.) Nobene izmed teh kolonij se ne bo vrnilo, ali dalo nazaj Nemčiji.
- 2.) Te kolonije bo prevzeli v svoje varstvo in oskrbo svetovna liga narodov in ne bodo internacionalizirane. Vrhovno nadzorstvo nad tem ozemljem bodo imeli v svojih rokah posebni oskrbniki raznih zavezniških držav.
- 3.) Poleg vsega tega zahteva Francija, da naj se ji izroči Zapadno Afriko in večji del Kameruna. Nigerija bi rada dobila v svojo posest Kongo; Južno afriška federacija zahteva južozapadno Afriko, del iste pa tudi Portugalska.
- 4.) Nemško Iztočno Afriko bi rada dobila v svojo posest Anglija.
- 5.) Kiaochow naj bi dobila Kitajska.
- 6.) Cesar Viljemovo in Bismarckovo otočje zahteva Avstralija.
- 7.) Karolinsko in Pelew otočje zahteva Japonska in Avstralija; Ladrone in Mariane otočje želi Japonska, Samoa otočje pa Avstralija.

Načrt Svetovne lige narodov je staviti tudi Turčijo pod nadzorstvo, ali pokroviteljstvo Amerike; na ta način bi ne imeli Turki več svoji oblasti do bosporske ožine in Carigrada.

Italija pere umazano perilo.

Washington, D. C., 27. jan. — Podadmiral Niblaek, poveljnik ameriške mornarice na jadranskem morju je danes obvestil svoj departament, da je dala italijanska vlada zadoščenje Združenim državam v zadevi “Dinara” slučaju. Dne 16. jan. je namreč pri Jelsi nek italijanski častnik dal s silo sneti z jugoslovanskega tovornega parnika “Dinara” ameriško in jugoslovansko zastavo, ter je iste nadomestil z italijansko.

Sedaj zatrjuje italijanska vlada, da se je ta slučaj pripetil vsled pomote in nevednosti dotičnega častnika. Vsled tega je dotični častnik prosil ameriško vlado odpuščanja, nakar je zopet dal obesiti na “Dinara” ameriško in jugoslovansko zastavo.

Trotzky ubit?

Ženeva, Švica, 25. jan. — Leon Trotzky, bivši vojni minister boljševikov je bil te dni ubit v Libavi, znanem baltiškem pristanišču, kamor je ubežal iz Petrograda. Ubili so ga njegovi nasprotniki. Tako poročilo prihaja tukajšnjemu Poljskemu častnikarskemu izvestju.

Avstrijci želijo priti pod Švico.

Bern, Švica, 27. jan. — V Predarelski, bivši pokrajini Avstrije so začeli nabirati med ljudstvom podpise, da naj bi se Predarelsko priključilo Švici.

V prvih 20 vaseh in trgih, ležečih v bližini švicarske meje se je podpisalo za to priključitev od 90 do 98 odstotkov celokupnega prebivalstva. Podpisovanje se vrši še dalje.

Ko bo na ta način izrečena ljudska volja prebivalcev Predarelske (Voralberg) bodo vse podpise poslali švicarski vladi in na mirovno konferenco.

Pisatelj Cankar umrl.

Tajnik S. N. Z. Frank Hudovernik v Clevelandu, O. je dobil te dni od g. Lušina iz Švice poročilo, da je najbolj znani slovenski pisatelj današnje dobe, Ivan Cankar umrl v Ljubljani dne 11. decembra 1918.

Društvena naznanila in dopisi.

FINANČNO POROČILO društva sv. Jožefa št. 12 K. S. K. J. Forest City, Pa. za leto 1918.

Table with financial data: A.) Dohodki: Prispevki za društvo \$1,733.64, Liberty bondi 400.00, Oblesti od denarja na banki 21.93, Skupni prejemki za dr. \$2,155.57, Doneski za K. S. K. J. 4,928.30, Preostanek od leta 1917 1,532.81. B.) Izdatki: Boln. podpore izplačali \$1,122.00, Pogreb. stroškov izplačali 750.00, Liberty bondi 400.00, Razni stroški za dr. 267.31, Skupni stroški za dr. \$2,539.31, Asesm. poslan na K. S. K. J. 4,984.77, Preostanek 30. dec. 1918 1,092.60.

Knjige pregledali dne 5. januarja 1919 in našli vse v pravem redu. Andrej Oražem, Martin Muchitz, John Dečman, Louis Omaha, nadzorniki.

Kakor je razvidno iz gornjega računa je bilo manj prispevkov za Jednoto vplačanih, kakor smo poslali Jednoti asesmenta; to pa radi tega, ker nekateri člani zaostajajo z rednim vplačevanjem ases. Tem potom se enkrat spozarjam tiste člane, ki tako radi zaostajajo s plačevanjem prispevkov, da naj odslej naprej redno plačujejo, ker drugače jih zadene suspencija.

Ob enem bi tudi priporočal o nim članom našega društva, ki imajo otroke (družino) da se ni pri nobenem društvu, da bi jih vpisali v naše društvo in v K. S. K. J. in sicer oni, ki so stari že 16 let lahko postanejo aktivni člani, od 1. do 16. leta pa člani Mladinskega oddelka. Saj vidite in spoznavate sami kako velikega pomena so podporna društva osobito v sedanjih časih; kako pride prav bolniška podpora, ali posmrtnina. Naše društvo je že izplačalo podpore od ustanovitve do 8. decembra 1918 svoto \$30,521.50 beritrideset tisoč petsto enoinvajset dol. 50c.

S pozdravom Društveni tajnik.

NAZNANILO. Vsem članom našega društva Sv. Sreca Jezusovega št. 70 St. Louis, Mo., naznanjam, da so bili dne 19. januarja 1919 izvoljeni sledeči uradniki za tekoče leto: Predsednik Josip Simonich-Podpredsed. Matt Omerzu. Tajnik John Mihelčič. Zapisnikar Nick Černich. Zast. in blagajnik Ant. Bukovitz. Nadzorniki: Josip Tratnik, John Grubar, Frank Drmačić. Bolniški odbornik Blaž Belobrajdič. Vratar John Desina. K sklepu želim novemu uradu in vsem članom bratovsko ljubezem in veliko uspeha v tem letu.

Bratski pozdrav John Mihelčič, tajnik. NAZNANILO. Iz urada društva "Friderik Baraga" št. 93. K. S. K. J. v Chisholm, Minn. — Društvo je imelo glavno sejo in volitev društvenih uradnikov za leto 1919. Seja se je vršila dne 12. januarja, izvoljeni so bili sledeči odborniki: Predsednik Matt Knavs. Tajnik John Kochevar. Zapisnikar in bolniški načelnik John Sterle. Zastopnik Louis Baraga. Blagajnik Peter Staudohar. Nadzorniki: Jakob Petrich, Frank Lavrieh, Frank Setina, vsi živeti v Chisholmu, Minn. S bratskim pozdravom vsem članom in članicam K. S. K. Jednote. John Kochevar, tajnik, 131 W. Poplar St.

Iz urada dr. sv. Genovefe št. 108 K. S. K. J., Joliet, Ill. Naznanjam članicam, da bi prišle vsako drugo sredo v mesecu plačat društvene prispevke na moj dom, 512 N. Broadway St. to velja pred vsem za one, ki ne morejo priti na sejo. Jaz bom ta dan za gotovo doma; na jezah bom pa že od pol 2. ure popoldne pobi-

rala nesmetno. Seja se prične točno ob dveh. Upam, da boste vse redno plačevali, drugače se bo postopalo po društvenih pravilih. Dalje vam tudi tem potom naznanjam, da bomo imele veselico v korist društv. blagajne dne 4. marca v Sternovi dvorani, tiketi bodo razdeljeni na seji dne 2. februarja. Tudi vas opozarjam, da bo posebna Jednotina naklada vsled influence. Da ne bo nobena članica godrnjala vsled tega, da bo morala več plačati ker to ni moja krivda. Ako ima katera izmed naših sester kako novo kandidatinjo za predlagati, to lahko naredi, že na prihodnji seji, ker se spet sprejema nove članice. Pozdrav vsemu članstvu Mary Laurič, tajnica.

NAZNANILO. Iz urada društva Marije Pomagaj št. 129, So. Omaha, Neb. Ker sem že omenila našo 10-letnico v nekem naznanilu še pred volitvijo odbora, naj bo s tem še enkrat povedano, da se vrši 10-letnica obstanka društva dne 21. marca t. l. Pri tej priliki bi že danes rada opisala naše 10-letno društveno poslovanje, kolikor mi je v spominu. Med temi leti smo imele samono veselico in še na isti je bilo le par dolarov dobička. Stroške smo imele vedno obilne, po največ vsled bolniške podpore, ker je bilo vedno dosti bolnih članic. Da, osobito minulo leto je bilo mnogo bolnih za to nesrečno influenco; to je torej vzrok, da naša blagajna ne napreduje, temveč nazaduje. Če bi šlo še malo časa tako naprej, pa bi bila blagajna suha. Naj še omenim, da nas je še šest članic-ustanovnic (začetnice) našega društva. Te smo ostale trdne kot skala, da nas ni noben, še tako hudi vihar omajal ali celo podrl, ker viharje smo imele od začetka silne. Napredovale tudi nismo dosti v članstvu, ker kolikor smo novih članic pridobile, toliko smo izgubile starih; vsled tega smo celih deset let vedno na enakem stališču. K temu je bila največ kriva nesloga med članicami. Moramo se pa posebno zahvaliti naši društveni patroni Mariji Pomagaj, da nismo imele skozi 10 let nič enega smrtnega slučaja. Sedaj šteje naše društvo 18 članic in 10 članov v Mladinskem oddelku, kar je zelo malo število, če pogledamo, kako druga društva napredujejo. Sedaj pa drage sestre vprašajmo se, kaj bomo pa me storile za našo desetletnico? Nič drugega, kot da kar največ mogoče pridobimo novih članic; najložje pa lahko pomnožimo število članstva Mladinskega oddelka, ker je še vas par sester, ki se za ta prekoristni oddelek ne brigate. Zatorej cenj. sestre naprej! Zavarujte svoje otroke pri K. S. K. J. Ker tudi ti bodo lahko enkrat postali redni člani naše slavne organizacije. Čas je še do 21. marca! Pomnožimo oba naša oddelka! Vsled tega je treba iti vsem na delo do prihodnjih dveh sej. Pokažimo tudi me enkrat, kaj zamoremo in znamo, če nas je dobra volja. K sklepu pozdravljam vse članstvo K. S. K. J. ter tudi jaz želim, da bi kar največ mogoče pridobili novih članov in članic za srebrni jubilej naše matere Jednote. K sklepu si štejem še v prijetno dolžnost, da se v imenu vseh Slovencev v Omahi lepo zahvalim Father Zaplotniku, ker so se potrudili in nam prišli blagoslovit naša hišna stanovanja ter napisat sv. Tri kralje G. M. B. S sosestrskim pozdravom Helena Ostronich, podtajnica. NAZNANILO. Društvo sv. Jeronima št. 153 K. S. K. J. v Canonsburg, Pa. je na svoji zadnji seji dne 5. decembra sklenilo da morajo plačati vsi člani in članice našega društva za mesec februar in marec po 50 (petdeset) centov v blagajno. Ta posebna doklada je vsled tega, ker je tudi naša bolniška blagajna precej prizadeta vsled španske influence. Od tega posebnega ases, ali doklade so izvzete le one članice, ki so samo za posmrtni zavarovane. S bratskim pozdravom J. Pelhan, tajnik.

pa da bo društvo imelo blagoslov božji in napredek. Zatorej, prišrečna zahvala v imenu celega društva. Rev. John Plevniku, našemu duhovnemu vodji za njegov trud in požrtvovalnost. Dal Bog da bi ne pozabile njegovih nauk, ter se v resnici držale gesla: "Vse za eno, ena za vse!" Naredimo načrt, da vsaka članica pridobi to leto eno novo, članico to je sicer malenkost; do prihodnjega decembra bo nas pa že lepo število skupaj za to malo slovensko naselbino ker nas bilo, skupaj 78. Poskusimo torej! Dosti je še dobrih deklet in žensk; zbirajmo se pod zastavo naše slavne matere K. S. K. J. da bomo njene zveste hčere, kakor je vam tudi ona zvesta in skrbna, dobra mati. K sklepu sosestrsko pozdravljam vse članice in člane K. S. K. J. ter voščim obilo uspeha na društvenem polju v letu 1919. Agnes Piskur, tajnica, 111 Central av. (Joliet), Rockdale, Ill.

VABILO na plesno veselico. katero priredvi Slov. Žensko-podporno društvo "Kraljica Majnika" št. 157 KSKJ. v Sheboygan in sicer v nedeljo 2. februarja v prostorih Franka Zaverl na South 8mi cesti. Radi kratkega časa nam ni bilo mogoče vsa tukajšnja cenjena društva povabiti, zato jih vabimo na tem mestu, da nas blagovolijo v obilnem številu posetiti ta dan. Ravno tako uljudno vabimo tudi vse ostalo Jugoslovansko prebivalstvo iz mesta Sheboygan, da se udeležijo te zabave. Prebitek je namenjen društveni blagejni. Za izvrstno zabavo in prijazno postrežbo jamči Odbor.

NAZNANILO IN VABILO. Iz rada društva sv. Mihaela št. 163, K. S. K. J., Pittsburgh, Pa., se naznanja vsem članom tega društva, da smo na prošli seji dne 12. januarja 1919 sklenili prirediti veselico ali "bal" na 2.—3. februarja 1919 v korist naše društvene bolniške podpore blagajne. Znamo vam te cenjeni sobratje in sestre, da se je ta blagajna leta 1918 izpraznila vsled velike podpore za naše bolne člane, ki so trpeli vsled nesrečne kužne bolezni španske influence. Vsled tega vljudno prosim in vabim članstvo našega društva, tako tudi brate Hrvatje in sestre Hrvatice ter druge Slovane, da naj se udeležijo naše zabave dne 2.—3. februarja 1919 v Hrvatski Cerkvni dvorani v Millvale, Pa. Za dobro zabavo in postrežbo jamči odbor. Na veselo svidenje torej! Dasiravno še malo pozno, želim in voščim vsem članom in članicam srečno novo leto 1919; želim tudi mnogo uspeha naši dični Jednoti in uredništvu našega "Glasila" ter vsem krajevnim društvom K. S. K. J. Pozdrav do vsega članstva K. S. K. J. Matt Brozenich, tajnik. Sheboygan, Wis. Spoštovani sobrat urednik: Nekaj malega vam poročam danes, a še to je žalostno. Omeniti moram namreč, da so nas naš dobri gospod župnik Rev. Jakob Černe zapustili in se preselili drugam, menda na hrvaško farno v Milwaukee, Wis? Marsiko se bo vprašal; Ali je to mogoče? Tako ho vzklknil vsakdo, kdor je poznal Rev. Čereta, ker so bili tako dobri in požrtvovalni. Vzrok tega koraka je bil ta, da so hotele biti nekatere osebe več kot naš bivši g. župnik. Zopet drugi so pa mislili, da slovenski duhovnik lahko vsem ustreže; tega še Bog ne more storiti, ali vsem ustreči. Dokler bo stala naša slovenska naselbina v Sheboyganu, bi imela v svoji zgodovini zapisano ime Rev. J. Čereta z zlatimi črkami, kajti baš Rev. Černe je bil njen ustanovitelj. On edini je bil, ki je tekom svojega pastirovanja povzdignil tukajšnje Slovence v dobro ime; bil je z dušo in telesom vnet delavec v vinogradu Gospodovem, pa tudi vedno vnet za našo slovensko, ali narodno stvar. Pogrešali ga bomo farani, pogrešala ga bo mladina in razna društva. Kdo nam bo poslal, nje-mu enakega? Častiti gospod župnik: Naj vam ljubi Bog tisočkrat povrne ves Vaš trud, kar ste ga imeli z nami tukaj tekom dolgih let in naj vam podeli blagoslov, srečo in zadovoljnost v novem vinogradu Gospodovem! Vdani faran, Wankegan, Ill. S tem naznanjam, da je dne 1. januarja t. l. umrl moj volubrat Josip Grahek, živeč v Bradley, Ill. Tudi on ie postal žrtev influence ter obličnice, ker ga je ta kruta morilka spravila v prerani grob po samo sedem dni trajajoči bolezni. Pokojni Josip Grahek je bil star 43 let; rojen je bil v vasi Jelšenik, farā Černomelj na Dolenjskem. Prišel je se na št. 12 Sraži Vrh, kjer zapuša čeno Marjeto in dvoje otrok, v San Francisco, Cal. pa polubrata John Pluta, če še živi? Pred 25 leti je bival tam, odkoder mi ie pisal zadnje pismo. Pokojni Josip Grahek je bil član nekega podpornega društva, katero ie pa žal dva meseca pred svojo smrtjo pustil. Semkaj v Ameriko je prišel leta 1914, ravno pred vojno.

Kot varčen in priden delavec si je prihranil tri tisoč dolarjev; kupil je od prihrankov samo War Savings Stamps za \$500 in Liberty bondov za \$200.00. Pogreb se je vršil dne 4. t. m. od pogrebniha na katoliško pokopališče v Kankakee; sv. mašo zadušniče je opravil francoski župnik v Bradley in spremlil pokojnika na pokopališče k zadnjemu počitku. Srečno in lepo hvalo izrekam cenjeni družini Mr. in Mrs. John Luskoteki, ki so skrbeli in stregli pokojniku za časa njegove bolezni kakor svojemu domačemu sinu. Hvala za prijazno postrežbo tudi napram meni ter mojemu možu za časa pogreba. Bog Vam stotero povrni, Tebi, dragi Jože naj pa bo tuja zemljica lahka. Počivaj v miru. Na svidenje nad zvezdami! Tvoja žalujoča po polu sestra Katarina Bonča, 1421 So. Sheridan Rd. Waukegan, Ill.

PROTEST. Odbor Kranjsko-Slovenskega Doma, 57th St. Pittsburgh, Pa., zbran na odborovi seji dne 2. januarja 1919 odločno protestira proti domisu v šte. 305 "Prosve-te", izpod peresa Jože Ambrožič-a, zapisnikarja Slov. Republ. Združenja, v katerem blati naš Kranjsko-Slovenski Dom. Resnici na ljubo povdarjam, da odbor tega Doma ni nič vedel o tem, da bo omenjena konferenca dne 22. decembra v Pittsburghu. Tisti rojaki, ki so vam v Broughtonu obljubili pri vaši zadnji konferenci uporabo K. S. Doma, nimajo ničesar opraviti pri Kranjsko-Slov. Domu. Njihova dolžnost je bila preje se informirati pri odboru tega Doma glede dvorane. Odbor tega Doma pa ni dobil nobenega pisma zaradi konference, da se bo ista vršila dne 22. dec. Čudno se mi zdi, da rojak Jože Ambrožič še ne ve, na kak način se preskrbujejo dvorane za slšna zborovanja; res obžalovanja vredno. Dvorana je bila isti dan oddana šolski deci, ker nismo znali za noben drugi shod. Pittsburska slovenska župnija je vprašala za dvorano; in če bi se bili pravočasno obrnili vi na odbor Doma, gotovo bi vam bili dali dvorano na razpolago za peto nedeljo v mesecu. Nikar ne mislite nekateri Slovencev v Pittsburghu, da je dvorana K. S. doma kakor "gmajna", da ima vsakdo vstop za shode kadar se mu zljubi. Mislim, da je treba preje vprašati odbor. V odgovoru onemu uradniku S. R. Z. se omenja: "da se zbudi pittsburska naselbina!" Mi v Pittsburghu smo bili zbujeni še predno se je S. R. Z. ustanovilo. Njega prav nič ne rabimo, ker on ne more nikogar več zbuditi vsled svoje lastne zaspanosti. Takega se je pokazal na shodu 1. dec. v Pgh. Pa. v svojem govoru. Kakor ste pozvali pittsburske Slovence, tako so se shoda udeležili. Društva v Pgh. so izvolila vsako po 4 člane, da bi nabirali podporo za bedne rojake v stari domovini. In tudi vsako društvo boče dalo

\$100 v to svrbo iz svoje blagajne. K. S. Dom je priredil dobrodelno veselico dne 31. dec. za naš siromasni narod v stari domovini; čisti prebitek ter prireditve znaša okrog \$400. Iz tega se vidi, da Pittsburski Slovenci ne spimo, kakor nas nekateri po krivem sodijo. Br. Brie omenja, da je tudi že S. N. P. J. enkrat naredila tak poskus, da bi zbudila delavsko narodno zavest na Butler cesti; pa je bila zelo razočarana. Sveda, ker je bila stvar tako dana v javnost od strani S. R. Z. da niti tretjina pittsburskih Slovencev ni znala za to. Čemu ne daste v javnost po vseh slovenskih listih širom Amerike, ne samo v nekatere svoje liste, za katere se niti ne zmenimo v naši veliki naselbini. Gosp. Florentinu pa svetujem, da naj opusti in neha obrekovati našo pittsbursko slovensko naselbino. Naša slovenska cerkev v njih ni briga; saj niste še dali za njo niti centa. Ista je že stala, še predno ste prišli vi semkaj v Ameriko, še stoji in bo obstajala brez vaše brige še v bodoče. Tudi se ne brigajte preveč za naš K. S. Dom. Delničarji so postavili ta Dom brez vaše pomoči. Tudi ne bo ta Dom na prodaj, čeravno ne bo g. Florentin zahajal vanj. Dalje zatrjuje ta rojak, da K. S. Dom ni postavljen v izobrazbo naroda ter je le samo sebi v dobiček. Prašam g. Florentina: Ali ni ta Dom na razpolago vsem Slovencev tukaj v Pittsburghu. Koliko plačujejo razna društva za stanarino (obdrževanje sej) v tem Domu? Mislite, da bi lahko Dom obstojal brez njih pomoči? Koliko sej imajo nevskia in druga društva tekom tedna v tem Domu? Nikakor ni torej lepo od vas, kot člana K. S. Doma, da to naše narodno podjetje blatite v javnosti. Sram vas bodi, Vi niste vredni, da ste član Doma. Resnica pa je, da je odbor K. S. D. zabil al ali odklonil nekemu socialističnemu društvu uporabo dvorane za plesno veselico, to pa radi tega, ker so govorili nekateri člani onega socialist. društva na svoji zadnji veselici čez vlado Zdrži rodni držav. Vsled tega je prišlo vodstvo K. S. D. v nepriliko, ker je odgovorno, da se v tej dvorani ne goji boljše viza. Prišli smo radi tega društva v nasprotstvo z državnimi oblastmi, ter se je nam zabičalo, da nam boče v ponovnem slučaju oblast dvorano zaprla. Kot tajnik K. S. D. si štejem v dolžnost, da branim ugled in čast K. S. K. ter da odbijam vse lažnjive napade na K. S. Dom. Te vrstice sem napisal na tem mestu, da boste Slovenci širom Amerike znali, kako si ti tiči z lažnjivimi besedami hoteli ponizati našo storo in ugledno slovensko naselbino v Pittsburghu in naš Kranjsko-Slovenski Dom. K sklepu pozdravljam vse Slovence in Slovence širom Amerike in želim tebi, naš K. S. Dom še mnogo, mnogo uspeha. Frank Trempus, tajnik K. S. Doma. Pittsburgh, Pa., dne 13. jan. 1919.

VELIKA RAZPRODAJA zimskega blaga se prične V SOBOTO, DNE 1. FEBR. TER TRAJA SKOZ CEL MESEC DO 1. MARCA. Pri tej veliki razprodaji se vam nudi lepa prilika, da si lahko prihranite lepo svoto denarja, če si sedaj nakupite blaga v moji trgovini, po znižanih cenah kakor sledi: Črne barve teške volnaste površne suknje preje \$35.00 sedaj \$25.50 Lepe mešane barve " " " " \$33.50 " \$24.50 Druge vrste " " " " \$30.00 " \$21.50 " " " " " " \$28.00 " \$20.50 " " " " " " \$26.00 " \$18.50 " " " " " " \$23.50 " \$17.50 " " " " " " \$20.00 " \$15.00 Mackinaw površniki (suknje) coats: Prejšnja cena \$15.00 sedaj samo \$11.50 " " \$13.50 " " " " \$10.00 " " \$10.50 " " " " \$ 8.00 Istotako imam v zalogi veliko zimskih oblek, katere bodo šle po jako nizkih cenah. Požurite se torej! Ne zamudite te prilike! Navedene cene so veliko nižje kakor morem danes blago sam kupiti v tovarni. Ker se pa bliža spomlad, in mi je pomladansko blago že pričelo prihajati, radi tega moram razprodati vse zimsko blago in napraviti prostor za spomladansko. Za mnogobrojen obisk in vašo naklonjenost se vam toplotno priporoča. GEO STONICH, Clothing, Shoe and Gent's Furnishing Store, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NOVI ZVONOVI

Saljiva povest. — Spisal dr. Ivan Pregelj.

(Konec.)

Hentaj, je imelo ljudi, kdo da je dal zadnji stotak. Eni so mislili na gospoda samega, še drugi na Tomaževo, ki je bila zelo radodarna deklica, eni celo na domačina profesorja v Gorici.

"Prej jaz kakor tisti", je dejal Cvetrežnik in je prav imel. Samo Tini se je zdelo, da nekaj sluti in je skočila zvečer k Zlatoperju, ker je zvedela, da ni Toneta doma. Našla je Zlatoperko samo.

"Oh, Tina", se je razveselila dekleta Zlatoperova mati, "kaj pa tebe prinese!"

"Obiskat sem vas prišla mati", je odvrnila Tina in lagala, da jo je oče poslal po Toneta.

"Glej ga, kaj ga ni pri vas?" je vprašala žena.

Tina je menčala, da ga najbrže videla, ali pa da sta se zgrešila.

Zlatoperka je položila pred dekleta kos domačega hleba in je rekla, da ji bo še kave skuhala, pa se je Tina hudo branila.

"Kaj se boš branila," je odvrnila žena, "kadar pridem jaz k vam, jo boš pa ti menil!"

In ji je skuhala kave in Tina je kavo zelo hvalila in se močno pripokupila ženi.

Potem sta ženi pokramljale o zvonovih; od zvonov sta zašle na domačega sina in njegovo zdravje:

"Oh," je potožila mati, "naš Tone je nekam čuden postal. Malo je, pa molčeč je in še na ženitev nič ne misli!"

Tina si je dala opraviti s predpasnikom, tam kjer je bil najbolj trden, da se ji ne pregloje. In se prehlajenje je hlinila in silila kašelj.

"Kašljaš!" se je ustrašila Zlatoperka, ki se je za ves svet bala, da ji je sin bolan in je moral fanti piti slednji večer najrazličnejše čaje, bezgov, lipov in grenki mahov.

"Vi mladi ljudje se nič ne varujete," je dejala, "naš Tone je prav tak. Nič več prida ni zadnja leta. Prej je pel, zdaj se mu še govoriti ne ljubi več. Bolan je bolan!" Ženica, suha ko trs, je bila gotovo manj zdrava, nego Tone, ki je bil rdeč in trd ko jeklo. Zato se Tina ni nič kaj ustrašila in je dejala:

"Če ne poje, bo že pel!"

"Bog ve," je odvrnila žena, in dostavila plaho in skrivnostno:

"Se mi je sanjalo, da smo že imeli nove zvonove. Pa prav našemu Tonetu so zapeli privkrat."

"Sanje nič ne pomenijo," se je zdaj Tina vendarle ustrašila.

"Ne pomenijo, ne," je dejala neverno Zlatoperka in vzdihnila. In po nekaj hipih molka je vprašala:

"Kaj pa pri vas? Mati so slabi!"

"Slabi!"

"Dolgačas jim je, ker radi kaj slišijo."

"O, zdaj jim ne," je odvrnila Tina. "Kacafura iz Bače jim dela kratek čas. Pa je dedec ves hinavski, jaz vem!"

"Glej jo no, pa pravijo, da ga vzameš!"

"Jaz, pa Kacafuro!" se je zamrmajala dekleta, "preje Kramarja iz Mosta."

"I, no, naš mi je pravil," je skozmignila Zlatoperka.

"Tone ne ve nič!" je rekla Tina. In tako sta se ženi ločile. Zvečer pa je rekla mati sinu, ki je prišel kmalu za Tino:

"Ti, ne vem, kje kvante pobiraš. Petačevo si obrekel, da vzame Kacafuro, pa ga mara dedec, prav kakor Kramarja iz Mosta."

"Kaj res?" se je začudil Tone. In še tistega večera ga je slišala mati smejeti se in peti tisto prešerno o klančku, vrančku in vozničku, in na sv. Goro se je obljubila, da mu le prvemu ne bodo zvonili novi zvonovi.

Prav tiste hiše, ko se je Tina mudila pri Zlatoperki, je zabaval pri Petaču Kacafura staro Petačko. Bil je danes izredno bogat najgrozovitejših novic o ciklonih, potresih, požarih in o novih duhovih in strahovih. Povedal je o skopuhu, ki je hodil nazaj denar šteti, in so potem našli, ko so grob prekopali, polna usta zlata. Kaj da s tem zlatom naredili, da li ga niso dali za maše, je hotela vedeti Petačka. Da ne, je dejal Kacafura, ker ni bilo pravo zlato, nego oglje.

"Oglje!" je kriknila tako čudno Petačka, da se je Kacafura iz čudnega vzroka strašno vznemirila. Šele čez par hipov se je zavedel in začel pripovedovati o nekem drugem skopuhu, ki pa da se je svojega skopuštva še pred smrtjo skesal in tako rešil in bil obsojen samo v veliko število let vianja.

"En hrib je. Vsako leto prileti drobna ptička in odnese en kamenček. Kadar bo ves hrib raznosila, bo rešen!" je zaključil, in ona ga je prišla za roko. In tedaj se je mož raznežil in dejal:

"Oh, mati, kako se midva tako lepo razumeva!"

"Kakor brat pa sestra!" je odvrnila Petačka vsa ginjena. In zapu je nastavila:

"Pa ne le jaz, tudi moja hči Tina vas spoštuje in zelo časti in je vsa srečna —"

"Ali je res? Ali je to mogoče?" je igral mož na odrju z vso darovostjo skromnega snubea.

"Vprašajte jo, boste videli gospod Kacafura," je rekla žena, "saj to tudi ni, da bi tak gospod ostal samec."

"Čakam," je dejal on, "ni vsaka zame!"

"O ni ne," je odvrnila, "redko katera je Vas vredna." In mati je začela nato hvaliti svojo Tino, kako da je skrbna in pridna, in po strani je omenila, da je edina in da pri Petaču tudi nekaj premorejo.

Kacafuri so se začele oči svetiti od samega začudenja in sreče in zdaj se je tudi on osokolil in dejal, da je on sicer preprost trgovec ali da bo, če se bo kdaj ženil, gledal pred vsem na to, da dobi pridno in pošteno ženo in da mu za denar ni.

"To se reče," se je pripravil čez hip, da mu sicer res ni za denar, da pa je seveda denar v trgovini dobra reč, kjer da je treba plačati zdaj sto, zdaj petsto na enkrat, in da on pozna trgovce, ki so milijonarji, pa včasih nimajo doma, da bi si pipo tobaka kupili.

Kaj da bi o tem govorili, je odvrnila Petačka, da ona dobro ve, kako je to. In tako ga je upogumila, da ji je zaupal, da on že davno misli na Tino, in da je zdaj dozorel v njem sklep, in da jo bo poprosil roke.

Ginjena je objela Petačka trgovca in rekla:

"Vidiš, zdaj ti še "vi" ne rečem več, moj sin!"

V tem razpoloženju sta vzela slovo, preden je prišla Tina.

Drugi dan pa je dobila Tina v rožnatem ovitku droben in dišeč list, na katerem jo je prosil Kacafura, ali bi hotela zaupati "svoj brod njegovemu krmila vajenemu vodstvu," ali bi hotela biti v bodoče gospa Kacafura, in dalje, da ji poljubuje roko tako vroče, tako prisrčno.

Vpričo matere se je Tina zasmejala, vrgla ovitek in list v ogenj in celo roko je skrila pod predpasnik, kakor da se boji, da ji je ne poljubi v resnici Kacafura tako vroče, tako prisrčno.

Na velikih parizarjih so bili pripeljali iz Gorice nove zvonove in jih dvignili raz vozove, da jih potegnejo v višino, odkoder naj oznanjajo čast božjo in farno vsem tujcem. Trebušarjem in zavidnim Mostarjem. Tistega leta je bilo, ko je delil nadškof po gorenji tolminski dolini zakrament sv. birme. Gospod Lužnik so sicer bili trd gospod, pa so hoteli svojim fananom napraviti posebno slavo. Pred domačo cerkvi naj bi sam visoki gospod nadškof krstili in blagoslovili zvonove.

Zlatoper je vozil zvon iz Gorice in pozdravljal z vestjo:

"Pogana peljem, v soboto ga bomo krstili, v nedeljo bo že pel." Na predvečer slavlja pa je dejal župnik Lužnik svoji kuharici:

"Tisti evangelij jutri pri krstu poslušaj!"

In Marta je obljubila in še pohvaljeno se je čutila, ker ni vedela, da se v tistem evangeliju bere o skrbni Marti in sestri Mariji, ki je izvolila boljši del.

Čudovito lep poletni dan je bil. Po dolini se je le bleščalo od svetlobe. Kakor srebrenozelen pas je objemala Idrija pokošene travnike in poljo zlatega žita. Lahke jutranji veter je vel od Tribuše

doli in poigraval v zastavah in zelenju, ki se je dičila z njim cerkev in slednja hiša. Rano zgodaj, ko se še niso bili oglasili zadnji petelini, so počili topiči, da se je razlegalo po dolini in tja gori proti "Občnarju" na Vratih in seha doli proti Mostu, Modreju in Logu. Nesetno se je zgrinjalo ljudstva od vseh strani.

Prišli so Šebrelci v svojih okovanih čevljih, z visokimi petami, prišli Trebušarji z upogujenimi kolena, ker so bili vajeni lesti v hrib, prišli so Poličani od Šentviške gore, oni isti, ki gre glas o njih, da so povsod znani. Prišli so previdni Mostarji in ponosni Bačarji in Modrežani, ki še svojih vislic tujcem ne privoščijo, prišli so Modrežani, ki pijejo kislo mleko in evidinec prodajajo, z njimi so prišli Ložani in Lomnjanji, ki na osliih na Most v mlino nosijo, celo Benečanje so prišli, oni isti, ki kostanj na Tolminsko nosijo prodajat.

Med vsemi temi pa samo onega ni bilo — trgovca Kacafura iz Bače, da bi se bil pobahal s svojo zlato uro, zlato verižico in zlatimi prstani. Nekaj so gnali Bačarji, da je pred nekaj dnevi zaprl prodajalno in izginil, in da zdaj orožniki po njem povprašujejo. Toda te vesti so jedva slišno udarjale na površje vpričo slovenskega pomenka o zvonovih.

Ob osmih se je strnila množica ob cerkvi. Med gromom topičev je prišel nadškof v spremstvu duhovnikov pred cerkev, kjer je viselo na mogočnih vrveh in verigah troje ogromnih zvonov. Čudovito je bilo ljudem pri sreju vpričo nepojmovanih molitev in pesmi. Zdelo se je, ko da orjaški zvonovi niso mrtev bron, nego živa bitja, otroci, in kakor deca so krščeni in še slovesneje. Kakor troje orjaških poveznjenih sre so bila ta telesa, žareča v ognju solca. In res so bila sreča, krščena na imena farnih svetnikov, srca ki naj iznanjajo bol in radost cele srenje, ki naj plakajo s plakajočimi in se vesele z veselimi.

Čudovita ginjenost se je polastila ljudi. Mnogi so plakali. Mnogi, ki so zanje zbirali, jih niso čakali. Razmaknile so se množice in zastrmele v nebeškodiven prizor. Zakričali so škripel, zarožljale verige, vzbrnele vrvi in se napele. Votlo je jeknilo, in trepetala in zvon za zvonom se je dvignil in plaval vse više, vse više in izginil od krepkih in vajenih zvonarjev rok dvignjen v cerkvene line.

"Saj ne bo še nič danes z zvonjenjem," je šepetnil Cvetrežnik.

"Bo, bo," je odvrnil Zlatoper. In Močilar ga je sunil pod rame: "Si jih le dočakal, Tone!"

"Sem," je zrdel Zlatoperju obraz. Tisti hip je tam gori sinila bela zastava, topiči so počili. In potem je bilo vse tiho in iz cerkve je bilo čuti škofa, ko je pel: "Gloria in excelsis Deo!"

In zopet so jeknili zvonovi. In ko je razširil vladika roke in pel: "Te Deum laudamus!" tedaj so zazveneli zvonovi v čudovito pesem, kakor bi jokalo troje orjaških sre od sreče in miline.

Par ur pozneje so sedeli s škofom za obedno mizo v župnišču Petač, ki je naravnost govoril in brez ovinkov, in ki zdaj sploh ni govoril, in ob njem je sedel Močilar, še vedno ključar in slab mož beseda, in tretji je sedel Cvetrežnik, drugi ključar, in četrti je sedel Anton Zlatoper. Tedaj so se dvignili domači gospod župnik, in so rekli, da čast komur čast, pa da gre pred vseni pohvala Antonu Zlatoperju, ki da je dal zadnji stotak.

"Saj ga je lahko, če se mu je pa za poroko mudilo!" je pripomnil Močilar, ne pomislivši na dvounost izgovorjenega.

"Kako to?" so prišli gospod Lužnik vpričo škofa v veliko zadrego.

"Tako," je razlagal Močilar, "ker je obljubil, da se ne bo ženil, dokler ne zapoje novi zvon."

"Ali se zdaj bo?" je vprašal župnik.

"Če me bo marala," je dejal skromno Tone in zatajil Tino, ki mu je po maši rekla, da naj pride snubit.

Tedaj so se gospod Lužnik zasmajali in tudi vsi drugi so se smejali. Edini vladika se je samo dostojanstveno nasmešnil in pripomnil:

"Zlatoper, kako čudno ime, toda lepo!"

In kaj je bilo potem? Ali je vredno da povem, da sta se Tina in Tone vzela, in da se je celo mati Petačka končno sprjaznila z mislijo na Zlatoperja, ki ji je kupil debele bukve od samih strahov. Tudi Kacafuro je pozabila in še huda je bila nanj, češ, da ni prišel po slovo.

Petač — Urban Kozorog — pa je povedal naravnost in brez ovinkov, kakor je mislil:

"Potep je hotel, da bi mu tudi jaz za dva tisoč menico podpisal, kakor bi bil jaz na glavo padel. Saj nisem naša mati, ki vsaki čenči veruje!"

Idrijski zvonovi pa pojo, pojo čudovito. Idričani niso zastoj ponosni na nje. Pa so jim Mostarji še vedno zavidni in jih dražijo:

"Zvonove imate, ker vam jih je pol plačal Zlatoper. Kdo vam bo zdaj orglje kupil!"

Idričani so mnenja, da imajo za enkrat njihove dekleta dober glas in da lahko pojo brez orgelj, moški sami pa, da v cerkvi sploh raje molijo, nego bi peli.

Zlatoper pa še vedno vozi v Gorico. Sicer manj, odkar teče mimo železnica, zato pa vozi s seboj debelušnega fantiča, katerega mati vedno težko pogreši, in ki očetu bič drži in kratek čas dela.

V tih stankih je sveti Oče povedal resnico, katero potrjuje zgodovina. Kdor dela nasprotno, dela proti naravnim zakonom in prej ali slej se bo narava maščevala nad njim. Kadar se njene postave kršijo na debelo, se maščuje v razmerju s krivico. Narodna zla maščujejo narodi. Krivična vojna in še bolj krivičen mir zmajraj gloda v sreju žrtev. Krivičen mir je seme bodoče nesloge. Krivičen mir so oni zmajraj zobje, zasejani v brazde, iz katerih bodo zrastle oboženi močje, pripravljene za vojsko. Krivičen mir, mir maščevanja in upora, je prva vrsta napovedanja vojne. Krivičen mir stalno obožaja duh sovraštva in maščevalnosti.

Zoper tak mir je sveti Oče poslal svoje svarilo. "Papežovo vojno delo," opusuje, kakšen mora biti pravi mir. Ni mir, kakoršnega sklene zmagovalec za časa zmagoslavja, kateri z mečem v roki poseka slabejšega in gleda samo na svoj dobiček. Mir mora biti v soglasju s pravičnostjo, katero je Bog zapisal vsakomur na vešč, katero je Kristus posvetil in izpolnil. Mir ne sme pustiti iskrene nezadovoljnosti tleti, ampak mora biti trajen, pravičen; v njem mora biti čutilo narodov, njegov namen mora biti, da zopet ustanovi na svetu kraljestvo Kristusove ljubezni in krščaske omike."

Papežev besede bi morale biti podlaga mirovnega zborovanja. Lahko bi bile podlaga nameravane "Lige narodov". Če bi bili gojili taka plemenita čustva, bi ne bilo vojsk, ki so poplavile svet s krvjo. Ko je ležala leta 1871 Francija brez moči pred pruskim orožjem in Bismarkovo politiko, ko so hoteli odtrgati Alzacijo-Lorensko, deželo, ki je spadala 200 let k Franciji, je francoski prelat, Karol Emil Freppel, škof iz Angersa, pisal drzno pismo pruskemu kralju Viljemu I. Pismo je bilo pisano že potem, ko so bili Francozi premagani pri Sedanu in Metzju, ko je sovražnik stiskal Pariz, ko je bila Francija na robu propada. V tem pismu se kaže plemenito domoljubje. Drzno je, a ne surovo; podobno je jeziku apostolovem in škofovem, kateri je ob enem tudi pravi državnik.

"Zmaga," pravi škof kralju, "je kronala vaše orožje. Dosegli ste najvišji uspeh, katerega more doseči kralj; vaše čete so zmagale francosko armado. Ne bodite presenečeni, če slišite, da vas duhovnik opominja, da si morate pridobiti še eno zmago; zmagati morate samega sebe." Ko je slišal, da bo Alzacija prišla pod Nemčijo je škof — Alzacan sam, — prosil kralja, naj se odpove takim nameram, katere bi ne škodile manj Nemčiji, kakor Franciji. Pokrajino se lahko odtrga od dežele, s katero je bila spojena toliko let. Po sreju, duhu, in mislih mora in bo ostala pa vedno francoska. Zato, vladar, vprašam Vaše Veličanstvo, kaj pomaga Nemčiji, da si pridobi deželo, katera bo vedno navezana na domovino s svojimi spomini, ljubeznijo, željami, in upi?" Zasedenje Alzacije "bo za Nemčijo izvir slabosti, ne opora, stalno gnezdo nemira, ne pa poročstvo miru. Bodoča Francija ne more sprejeti take puste žrtve, katero da prisiljena."

Škof gleda v prihodnost in vidi, kako se seje seme sovraštva v sreca svojih rojakov. Kršenje deželne pravice in časti bo prej ali slej vzrok vojske, ko se bodo borili za prednost civilizacija, trgovina in obrt. Zgodovina uči, da je trajen mir le oni, ki koristi zmagelem in ni na škodo premaganca. "Če pruski kralj opusti aneksijo dežele, ki je z dušo in sreem francoska, bo sklenil trajen mir. Nedotaknjena Francija pomeni mir za veliko let; pohabljen Francija pomeni vojsko. Kralj naj si izbere eno ali drugo." Če bi bil poslušal te besede, bi bil en vzrok manj za vojsko.

Cerkvena zgodovina nam nudi zgled pastirskega poguma. Malo mestnih imen smo brali tolikokrat, kakor Cambrai. Ime nas spominja na nadškofa, ki je ondi pastiroval pred 200 leti. Na tisoče se jih z ljubeznijo spominja na nadškofa Felonca. Bil je izredno nežnega srea in ljubezniv. Nežne duše pa so tudi močne. Njihova sreca vzkipe ob krivici. Felon ni bil izjema. V ravno istih spisih, kjer se nahajajo pisma polna očetovske ljubezni do svojega učenca, vojvode Bourгона, vnuka Ludovika XIV., je tudi zgodovinsko pismo do Ludovika samega.

Kljub splošnemu mnenju, da si dvorni kapelani Ludoviku niso upali povedati resnice, sta Bourdalone in Massillon ponovno povedala čisto resnico kraljevemu grešniku. Toda Ludovik ni od nikogar prejel takega nauka, kakor od pisca omenjenega pisma. Resnica je močna in prosta, mu pove Felon.

"Škoda, da niste bili navajeni slišati resnice. Kljub vašim lepim navadam, vam vladanje služi samo v dosego vaših sebičnih ciljev, zavoljo vaše napačne vzgoje. Nad trideset let so vaši ministri kršili vse stare postave, da so poviševali vaše oblasti. Povzdignili so vas na podrtinah vsega reda, kakor, če bi se mogla doseči velikost le na tlačenju podložnikov, po katerih bi morala obstajati vaša visokost. Napravili so, da vsakdo sovraži vaše ime; zavoljo njih vsak sosed sovraži francoski narod."

To gotovo ni nikako laskanje za kralja. Začetek pisma namigava, da bodo prišli razočarajoči dogodki, ki so v resnici prišli. Pismo je bilo pisano ali po morski bitki, v katero so Angleži in Nizozemci razbili francosko mornarico, ali pa potem, ko so Angleži in Nizozemci vzeli Francozom vzhodno indijsko posest Pondichery. Prišel je čas za resno preišljevanje. Felon je pomagal kralju izpraševati vest. Prosil je kralja, naj začne z nizozemsko vojsko leta 1672. Pove mu, da je bila krivična, da je bila začetek vseh drugih vojsk, da so bile vse pokrajine krivično pridobljene. Felon pripozna, da je prihodnja pogodba nekoliko popravila krivico, ker je dobil premaganec ozemlje, vendar je opominjal Ludovika, da "krivična vojna še ne postane pravična, četudi je uspešna."

Z besedami, katere so zelo podobne besedam Benedikta XV., piše škof Treppel:

"Mirovne pogodbe, katere podpisuje premaganec, niso nikoli prostovoljno podpisane. Premaganec jih je podpisal, ko mu je visel meč nad glavo. Podpiše jih proti svoji volji, ker se boji še večje izgube. Podpiše jih, kakor izročil človek svoj denar razbojniku, ker mora, če noče umreti. Iti morate nazaj do nizozemske vojske, če hočete preiskati vašo zmago pred Bogom."

Prelat mu pomaga oživiti spomin:

"Vse strašanske nezgode, ki se opustošale Evropo zadnjih dvajset let, vse krvoprelitje, vsa pohajlanja, oropane pokrajine, oropana mesta in vasi, vse je žalostna posledica vojne leta 1672."

"Vojna je vzrok vsega sedanje-

biti še eno zmago; zmagati morate samega sebe." Ko je slišal, da bo Alzacija prišla pod Nemčijo je škof — Alzacan sam, — prosil kralja, naj se odpove takim nameram, katere bi ne škodile manj Nemčiji, kakor Franciji. Pokrajino se lahko odtrga od dežele, s katero je bila spojena toliko let. Po sreju, duhu, in mislih mora in bo ostala pa vedno francoska. Zato, vladar, vprašam Vaše Veličanstvo, kaj pomaga Nemčiji, da si pridobi deželo, katera bo vedno navezana na domovino s svojimi spomini, ljubeznijo, željami, in upi?" Zasedenje Alzacije "bo za Nemčijo izvir slabosti, ne opora, stalno gnezdo nemira, ne pa poročstvo miru. Bodoča Francija ne more sprejeti take puste žrtve, katero da prisiljena."

Škof gleda v prihodnost in vidi, kako se seje seme sovraštva v sreca svojih rojakov. Kršenje deželne pravice in časti bo prej ali slej vzrok vojske, ko se bodo borili za prednost civilizacija, trgovina in obrt. Zgodovina uči, da je trajen mir le oni, ki koristi zmagelem in ni na škodo premaganca. "Če pruski kralj opusti aneksijo dežele, ki je z dušo in sreem francoska, bo sklenil trajen mir. Nedotaknjena Francija pomeni mir za veliko let; pohabljen Francija pomeni vojsko. Kralj naj si izbere eno ali drugo." Če bi bil poslušal te besede, bi bil en vzrok manj za vojsko.

Cerkvena zgodovina nam nudi zgled pastirskega poguma. Malo mestnih imen smo brali tolikokrat, kakor Cambrai. Ime nas spominja na nadškofa, ki je ondi pastiroval pred 200 leti. Na tisoče se jih z ljubeznijo spominja na nadškofa Felonca. Bil je izredno nežnega srea in ljubezniv. Nežne duše pa so tudi močne. Njihova sreca vzkipe ob krivici. Felon ni bil izjema. V ravno istih spisih, kjer se nahajajo pisma polna očetovske ljubezni do svojega učenca, vojvode Bourгона, vnuka Ludovika XIV., je tudi zgodovinsko pismo do Ludovika samega.

Kljub splošnemu mnenju, da si dvorni kapelani Ludoviku niso upali povedati resnice, sta Bourdalone in Massillon ponovno povedala čisto resnico kraljevemu grešniku. Toda Ludovik ni od nikogar prejel takega nauka, kakor od pisca omenjenega pisma. Resnica je močna in prosta, mu pove Felon.

"Škoda, da niste bili navajeni slišati resnice. Kljub vašim lepim navadam, vam vladanje služi samo v dosego vaših sebičnih ciljev, zavoljo vaše napačne vzgoje. Nad trideset let so vaši ministri kršili vse stare postave, da so poviševali vaše oblasti. Povzdignili so vas na podrtinah vsega reda, kakor, če bi se mogla doseči velikost le na tlačenju podložnikov, po katerih bi morala obstajati vaša visokost. Napravili so, da vsakdo sovraži vaše ime; zavoljo njih vsak sosed sovraži francoski narod."

To gotovo ni nikako laskanje za kralja. Začetek pisma namigava, da bodo prišli razočarajoči dogodki, ki so v resnici prišli. Pismo je bilo pisano ali po morski bitki, v katero so Angleži in Nizozemci razbili francosko mornarico, ali pa potem, ko so Angleži in Nizozemci vzeli Francozom vzhodno indijsko posest Pondichery. Prišel je čas za resno preišljevanje. Felon je pomagal kralju izpraševati vest. Prosil je kralja, naj začne z nizozemsko vojsko leta 1672. Pove mu, da je bila krivična, da je bila začetek vseh drugih vojsk, da so bile vse pokrajine krivično pridobljene. Felon pripozna, da je prihodnja pogodba nekoliko popravila krivico, ker je dobil premaganec ozemlje, vendar je opominjal Ludovika, da "krivična vojna še ne postane pravična, četudi je uspešna."

Z besedami, katere so zelo podobne besedam Benedikta XV., piše škof Treppel:

"Mirovne pogodbe, katere podpisuje premaganec, niso nikoli prostovoljno podpisane. Premaganec jih je podpisal, ko mu je visel meč nad glavo. Podpiše jih proti svoji volji, ker se boji še večje izgube. Podpiše jih, kakor izročil človek svoj denar razbojniku, ker mora, če noče umreti. Iti morate nazaj do nizozemske vojske, če hočete preiskati vašo zmago pred Bogom."

Prelat mu pomaga oživiti spomin:

"Vse strašanske nezgode, ki se opustošale Evropo zadnjih dvajset let, vse krvoprelitje, vsa pohajlanja, oropane pokrajine, oropana mesta in vasi, vse je žalostna posledica vojne leta 1672."

"Vojna je vzrok vsega sedanje-

ga zla," pove knezu. "Vi narekujete krivice mir. Samo s tem, da narekujete mir, napovedujete vojno, ker so vaši pogoji kruti in trdi. Zato se vaši sovražniki rajše vojskujejo z vami, kakor da bi sklepuji mir, ker vedo, da tak mir ne more biti pravi in stalni mir."

S temi besedami se pokaže nadškof v Cambraia pravi državnik. Je pa tudi domoljub. Iz njegovih besed odmeva žalost zavoljo žalostne usode njegove domovine. "Vaše ljudstvo umira lakote," pove Ludoviku. "Polja so opustošena, mesta in dežela so brez ljudi. Uničili ste polovico moči v kraljestvu. Vaše oči ne vidijo zla." Glede maršala de Luxembourg in njegovih navidežnih zmag pri Steenkirku in Neerwinden dostavlja, kar bi ne bilo škodilo Viljemu Hohenzollernu, če bi bil bral med 21. marcem in sredo julija 1918:

"Če tudi ostanete gospodar na bojnem polju po strašni bitki in vzamete sovražnikove puške, vzamete mesta in trge, pozabite pa, da se borite na tleh, ki se krušijo pod vami in kljub vsem zmagam boste padli."

Na ta način govori o Ludoviku, kateri, kakor pravi Felon, ljubi samo samega sebe, kateri dela, kakor bi bil Bog na zemlji, kakor bi bilo vse ustvarjeno, kar je na zemlji, da se njemu žrtvuje, govori duhovnik, škof, oče. Kralj mora slišati resnico, mora se ponižati pod roko Božjo; dati mora mir trepečemu ljudstvu.

Zgodovina se ponavlja. Dokler bodo na svetu knezi, kakor Henrik, Ludovik in Hohenzollerni v modernih časih, toliko časa bodo tudi možje, kakor Ambrož Tomaž a Becket, Gregor VII., Mercier, Freppel in Felon, kateri se bodo ponesli za kršeno pravico. Škofovski sedež v Cambraiu nam je v zadnjih časih dal zopet zgled škofskega poguma. V Cambraiu, kakor sploh v belgijskih mestih, je nemška oblast zahtevala od škofov in duhovnikov, da dajo cerkvene zvonove za izdelovanje nemškega orožja. Svet ve, kako se je zoperstavljal kardinal Mercier tej krivici, ne ve pa, kako pismo je poslal nadškof iz Cambraia, msgr. Chollet, kajzerju v protest. Pisano v duhu hrabrih šk

Izhaja vsako sredo.
 Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.
 Uredništvo in upravnništvo:
 1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
 Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
 Za člana, na leto.....\$0.96
 Za nečlane.....\$1.50
 Za izozemstvo.....\$2.00

OFFICIAL ORGAN
 of the
 GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN
 CATHOLIC UNION
 of the
 UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.
 Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:
 1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
 Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
 For Members, per year.....\$0.96
 For Nonmembers.....\$1.50
 For Foreign Countries.....\$2.00

**Zlata knjiga
 K. S. K. Jednote**

Znano je, da je pri naši Jednoti "Zlata knjiga" v veljavi že peto leto. Z uvedbo te knjige se je dalo krajevnim društvom priliko do tekmovanja v pridobitvi novih članov (ie) in sicer vsakega pol leta.

Ta način je vse hvale in priznanja vreden in upamo, da se bo število imen raznih naših društev v tej knjigi vedno množilo. Vsako društvo, ki zasluži priznanje, da se vpiše v Zlato knjigo K. S. K. J., dobi predvsem lepo in primerno denarno nagrado \$25.00, \$15.00 ali \$10.00. Nekatera večja in bolj bogata društva se morda ne ozirajo toliko na to nagrado, pač so pa kakor tudi manjša društva-ponosna vsled tega, ker jim izreče glavni odbor pohvalo za marljivo agitacijo pri pridobivanju novih članov (ie) in ker se ime dotičnega društva vpiše v Zlato knjigo K. S. K. J.

Kakor nam poroča naš glavni tajnik, je dobilo za pridobivanje aktivnih članov za drugo polletje 1918 prvo nagrado društvo sv. Frančiška Seraf. št. 46 v Greater New Yorku, N. Y. Drugo nagrado je dobilo društvo "Marije Pomagaj" št. 164 v Eveleth, Minn. Tretjo nagrado je dobilo društvo sv. Mihaela št. 163 v Pittsburghu, Pa., in sicer že v drugič.

Prvenstvo ali nagrade za agitacijo Mladinskega oddelka za II. polovico poslovnega leta 1918, so dobila sledeča društva: Prvo nagrado \$15. — dr. sv. Alojzija št. 42 v Steelton, Pa.; drugo nagrado \$10.00, društvo Mar. Sed. Žalosti št. 50 v Allegheny, Pa. tretjo nagrado \$5.00 se je jednako merno razdelilo po \$2.50 med dr. sv. Lovrenca št. 63 Cleveland, O. in dr. Svetega Sreca Marije št. 111 v Barberton, Ohio.

Izmed 134 krajevnih društev naše K. S. K. J. se blišči sedaj 28 imen krajevnih društev v Zlati knjigi K. S. K. J. in sicer: dr. sv. Jožefa št. 43, Anaconda, Mont. Dr. sv. Jan. Ev. št. 65, Milwaukee, Wis., dr. sv. Jožefa št. 7, Pueblo, Colo., dvakrat. Dr. sv. Štefana št. 1, Chicago, Ill., dvakrat. Dr. sv. Jožefa št. 148, Bridgeport, Conn., dvakrat. Dr. sv. Petra in Pavla št. 89, Etna, Pa. Dr. sv. Mihaela št. 162, So. Deering, Ill., trikrat. Dr. Marija Sedem Žalosti št. 50, Allegheny, Pa. Dr. sv. Ane št. 120, Forest City, Pa. Dr. Marije Majnika št. 157, Sheboygan, Wis. Dr. Marije Magdalene, št. 162, Cleveland, Q., trikrat. Dr. sv. Jeronima št. 153, Canonsburg, Pa. Dr. sv. Mihaela št. 163, Pittsburgh, Pa., dvakrat. Dr. sv. Družine št. 5, La Salle, Ill. Dr. sv. Petra in Pavla št. 38, Kansas City, Kans. Dr. sv. Vita št. 25, Cleveland, O., dr. sv. Frančiška št. 46, v New Yorku in dr. Marije Pomag. št. 164, Eveleth, Minn.

Živela označena društva! — Živela tudi društva, ki delujejo z vso vneto za naš prekornisti Mladinski oddetek.

Kakor se nam poroča, so vse razpisane nagrade za aktivni in Mladinski oddetek še zanaprej ali za nadaljnih 6 mesecev v veljavi.
 Še je precej društev naše Jednote po znanih večjih slovenskih naselbinah, kojih imena pogrešamo v "Zlati knjigi" K. S. K. J. Stopite na noge s tekmovanjem še sedaj, ali takoj! Ako si ne upate zmagati v tekmi za pridobivanje rednih aktivnih članov, pa se oprite tekme za agitacijo Mladinskega oddelka. Dosti je še vaših oženjenih čla-

nov, ki še do danes nimajo svoje dece zavarovane pri K. S. K. J., ter rajši plačujejo večje prispevke judovskim kompanijam, kjer nimajo takih ugodnosti, kot pa pri naši K. S. K. J.
 Ti ne ravnajo po geslu: "Svoji k svojim!"
 Iz tajnikovega letnega poročila, katerega žal ne moremo danes priobčiti je razvidno, da je leta 1918 umrlo 269 članov in članic K. S. K. J. Več kot polovica tega števila je postala žrtev nesrečne španske influence. Tako občutne izgube, ali tako ogromnega šte-

vila umrlih članov še ne pomnimo v zgodovini K. S. K. J. Prav to je vplivalo, da se je skrčilo število članstva v aktivnem oddelku na 12,520 po stanju z dne 31. dec. 1918.
 Kaj nam je torej storiti? Kaj bomo počeli, da se nadomesti staro število? Z združenimi močmi moramo nastopiti takoj, ter skušati, da bo do 2. aprila 1919. povodom srebrnega jubileja K. S. K. J. pridobil sleherni član (ica) po enega novega člana. Naredimo to zaobljubo in svečano prisego takoj danes!

To bo najboljši dar in najlepši spominski čin, katerega bomo poklonili naši dobri materi K. S. K. J. povodom njenega 25. letnega obstanika.
 Sobratje in sosesre! 25. letnica K. S. K. J. se nam urnih korakov bliža. Samo še dobra 2 meseca! Na noge torej! Zavijajmo rokave!
 Tekma za pridobivanje novih članov naj se osobito sedaj podvoji. Sleherno društvo naj gre na delo! Vse stare nagrade so še zanaprej v veljavi za oba oddelka. Za pridobivanje novih čla-

nov ne bo težko delovati, ker novi člani (ie) ne bodo plačevali posebnega influenčnega assessmenta. Plačevali bodo celo po 10c manj, kar smo plačevali dosedaj za patrijotičen sklad, ker ta sklad je glasom sklepa gl. odbora na zadnji letni seji odpravljen.
TOREJ NA DELO ZA DOBROBIT IN KORIST NAŠE K. S. K. JEDNOTE!
 Izposojene neprilike zahtevajo najvišjo obrestno lestvico.

Finančno poročilo K. S. K. Jednote od 1. julija do 31. decembra 1918.

Ime, številka in kraj društva.	Skupni assessment za posnetje.	Za pristopnino.	Za rezervni sklad.	Za vrhovnega zdravnika.	Za certifikate in charter.	Za znake.	Za upravne stroške.	Za poskočbe.	Za bolezen.	Skupaj plačali.	Preveš plačali.	Promalo plačali.
1. Sv. Štefana, Chicago, Ill.	269	\$ 1,537.15	\$ 1.00	\$ 5.00	\$ .50	\$ 2.00	\$ 246.15	\$ 154.90	\$ 164.10	\$ 2,110.80	\$ 8.39	
2. Sv. Jožefa, Joliet, Ill.	405	2,612.29	1.50	12.00	1.00	3.00	368.70	240.20	245.90	3,484.59	.80	
3. Vitez sv. Jurija, Joliet, Ill.	158	961.00				3.00	144.75	86.20	1,300.45	1.70		
4. Sv. Cirila in Metoda, Tower, Minn.	104	639.39		4.00			94.35	58.80	62.90	859.44	.80	
5. Sv. Družine, La Salle, Ill.	148	962.99	1.00	14.00	.50		135.90	87.10	90.60	1,292.09	.60	
6. Sv. Jožefa, Pueblo, Colo.	482	2,892.75	1.00	9.00	.50	2.50	440.25	287.60	293.50	3,927.10	2.66	
7. Sv. Cirila in Metoda, Joliet, Ill.	117	747.79	.50	4.00	.25	1.50	106.80	70.20	71.20	1,002.24	.20	
8. Sv. Roka, Clinton, Iowa	17	125.46					15.30	9.00	10.20	159.96	.20	
9. Sc. Janeza, Krstnika, Aurora, Ill.	67	408.39	.50	2.00	.25	1.00	60.45	39.70	40.30	556.09	.10	
10. Sv. Jožefa, Forest City, Pa.	283	1,819.00		1.00			263.85	175.50	175.90	2,436.05	1.90	
11. Sv. Janeza Krstnika, Biwabik, Minn.	54	380.62	.50	2.00	.25	1.00	48.30	32.20	32.20	497.57		
12. Sv. Krstnika, Butte, Mont.	187	1,319.40	1.50	7.00	.75	2.50	174.80	112.60	115.20	1,733.75	.50	
13. Sv. Roka, Allegheny, Pa.	158	1,054.61	.50	2.00	.25	1.50	146.10	96.20	97.40	1,399.06	.20	
14. Sv. Jožefa, Virginia, Minn.	139	896.22	.50	1.00	.25	3.00	126.15	83.50	84.10	1,194.72	.10	
15. Marije Pomocnice, Jenny Lind, Ark.	19	150.09					17.40	11.70	11.70	191.39		
16. Sv. Jožefa, Federal, Pa.	52	347.35	.50	2.00	.25		49.20	32.80	32.80	464.90	2.94	
17. Sv. Barbare, Bridgeport, Ohio.	63	400.41	.50	1.00	.25		57.30	36.90	38.20	539.06	.20	
18. Sv. Barbare, Blocton, Ala.	39	270.15	.50	3.00	.25		36.45	22.80	24.30	365.45	.30	
19. Sv. Vida, Cleveland, Ohio	8	45.66					7.20	4.80	4.80	62.46		
20. Sv. Frančiška Sal., Joliet, Ill.	484	2,793.86	2.00	11.00	1.00	1.00	445.80	292.50	297.20	3,844.86	3.30	
21. Sv. Petra, Calumet, Mich.	326	2,079.66		1.00			295.05	191.20	196.70	2,763.61		
22. Jezus Dobri Pastir, Enumclaw, Wash.	295	1,933.48	1.00	4.00	.50	1.00	270.75	170.50	180.50	2,583.98	.70	
23. Marije Device, Pittsburgh, Pa.	57	451.64	.50	2.00	.25		52.20	34.80	34.80	576.19		
24. Sv. Petra in Pavla, Kansas City, Kans.	162	1,007.43	.50	4.00	.25	1.00	149.70	99.40	99.80	1,362.08	3.02	
25. Sv. Jožefa, Riggs, Iowa	83	604.01	1.00	4.00	.50	1.00	74.85	48.00	49.90	783.26	.30	
26. Sv. Barbare, Hibbing, Minn.	20	139.68					18.00	12.00	12.00	181.68		
27. Sv. Jožefa, Pittsburgh, Pa.	109	740.07	1.50	4.00	.75	.50	109.95	66.90	67.30	983.47	.10	
28. Sv. Aljizija, Steelton, Pa.	92	636.01			.25	1.00	84.85	56.70	56.70	838.01		
29. Sv. Jožefa, Anaconda, Mont.	139	837.00	2.00	12.00	1.00	1.00	123.60	79.00	82.40	1,140.99	.60	
30. Vitez sv. Florijana, So. Chicago, Ill.	133	1,004.70			.50		120.90	79.40	80.60	1,286.10		.74
31. Cirila in Metoda, East Helena, Mont.	230	1,476.17	.50	2.00	.25	2.50	215.65	136.50	141.10	1,977.17		.56
32. Sv. Frančiška Seraf., New York, N. Y.	57	384.46		4.00		1.00	54.05	34.10	35.90	513.51	.30	
33. Sv. Alojzija, Chicago, Ill.	35	114.00	7.00	14.00	3.50		26.05	16.70	16.70	197.95		16.50
34. Jezus Dober Pastir, Pittsburgh, Pa.	101	628.53	1.00	4.00	.50	1.00	90.45	58.40	60.30	844.18		1.01
35. Marije Sedem Zalosti, Allegheny, Pa.	60	401.40		1.00			54.45	35.70	36.30	530.35	.10	
36. Sv. Petra in Pavla, Iron Mountain, Mich.	289	1,846.95	3.50	16.00	1.75	2.00	266.05	176.30	176.70	2,489.25		1.15
37. Sv. Aljizija, Indianapolis, Ind.	60	378.95		1.00			54.90	34.00	36.60	505.45		.99
38. Sv. Jožefa, Waukegan, Ill.	79	373.66	1.00	3.00	.50		70.95	47.10	47.30	544.01	.10	
39. Sreca Jezusa, Waukegan, Ill.	198	1,256.17	.50	7.00	.25	1.00	182.40	117.50	121.60	1,697.67		13.30
40. Sv. Jožefa, Crested Butte, Colo.	62	383.09				1.00	57.15	37.50	38.10	525.34	3.91	
41. Sv. Jožefa, Leadville, Colo.	89	504.25		1.00		.50	67.50	42.60	45.00	660.85		127.19
42. Sv. Jožefa, Brooklyn, N. Y.	165	1,225.82	.50	2.00	.25	1.00	155.85	102.50	103.90	1,590.82	1.90	
43. Sv. Jožefa, Haer, Pa.	128	641.27		1.00		.50	118.95	78.10	79.30	920.62	3.15	
44. Sv. Cirila in Metoda, Eveleth, Minn.	70	458.33					65.35	43.70	43.70	614.78	1.46	
45. Sv. Janeza Krstnika, Wenona, Ill.	199	1,315.93	1.00	5.00	.50	.50	181.95	118.00	121.30	1,747.18	16.54	
46. Vitez sv. Mihaela, Youngstown, O.	55	361.41		2.00			50.85	32.20	33.90	480.36	2.40	
47. Sv. Petra in Pavla, Bradley, Ill.	118	876.75	1.00	10.00	.50		110.85	73.60	73.90	1,179.10	.10	
48. Sv. Lovrenca, Cleveland, Ohio	28	158.74		1.00			24.65	16.40	17.10	218.39	.20	
49. Sv. V. Jurija, Etna, Pa.	197	1,144.94	.50	3.00	.25	1.50	181.95	121.00	121.30	1,574.44	.10	
50. Sv. Janeza Evang., Milwaukee, Wis.	106	653.79				1.50	95.90	64.60	64.60	881.39	1.25	
51. Sv. Nikolaja, Steelton, Pa.	153	887.02	.50	2.00	.25	5.00	139.20	92.80	92.80	1,222.57		
52. Sv. Barbare, Irwin, Pa.	50	386.80	1.00	3.00	.50		44.70	29.20	29.80	495.00	.10	
53. Sv. Jožefa, Great Falls, Mont.	22	155.58					19.50	13.20	13.20	201.78		
54. Sreca Jezusa, St. Louis, Mo.	112	682.98		2.00		1.00	100.80	66.90	67.20	920.88	.10	
55. Sv. Antona Pad., Goff, Pa.	17	139.18					16.20	10.80	10.80	178.98	.22	
56. Sv. Antona Pad., Ely, Minn.	89	525.34	.50	1.00	.25		81.45	53.70	54.30	717.54		1.39
57. Sv. Jurija, Toluca, Ill.	45	308.80		1.00			41.40	27.60	27.60	411.90		
58. Sv. Barbare, Springfield, Ill.	52	378.84		1.00			48.30	31.40	32.20	491.74	.20	
59. Vitez sv. Martina, La Salle, Ill.	57	359.80					53.70	35.20	35.80	486.00	.10	
60. Marije Vnebozete, Forest City, Pa.	186	1,225.16		4.00	.50	2.00	177.00	116.40	118.00	1,643.06	.30	
61. Marije Pomagaj, Chicago, Ill.	207	1,180.34	1.50	9.00	.75	2.00	188.55	125.70	125.70	1,644.79		
62. Marije Pomagaj, Waukegan, Ill.	79	486.69			.50	18.75	70.40	46.60	47.60	670.54	.20	
63. Matere Božje, So. Chicago, Ill.	156	1,105.27	.50	3.00	.25	3.00	140.55	93.70	93.70	1,444.47		
64. Marije Sedem Zalosti, Pittsburgh, Pa.	150	1,085.70	.50	7.00	.25	5.00	137.85	91.90	91.90	1,424.60		
65. Sv. Alojzija, Fleming, Kans.	40	305.75				2.25	38.85	25.30	25.90	398.05	.10	
66. Marije Sedem Zalosti, Trimountain, Mich.	43	279.41					39.90	26.00	26.60	374.41	.10	
67. Marije C												

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inskorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL. Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. jan. 1919 skupna izplačana podpora \$1,596,684.08.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Scheller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Podpredsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill. Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill. Math Kostanišek, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.

POROTNI ODBOR:

Mihael J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont. Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canad 2487. Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pregled dohodkov od 1. julija do 31. dec. 1918.

Preostanek 1. julija 1918 \$566,135.21

Prejeli od društev:

Table with 2 columns: Description of income (e.g., Assessment za smrtnino, Za pristopnino) and Amount (\$).

Obresti:

Table with 2 columns: Description of interest (e.g., Od hipotek, Od bančnih vlog) and Amount (\$).

Najemnina:

Table with 2 columns: Description of rent (e.g., Najemnina od poslojij, Najemnina gl. urada) and Amount (\$).

drugi dohodki:

Table with 2 columns: Description of other income (e.g., Dobiček pri znami obveznic) and Amount (\$).

Povračilo premije pri zavarovalnici proti požaru:

Table with 2 columns: Description of insurance refund and Amount (\$).

Skupen pregled stroškov:

Table with 2 columns: Description of expenses (e.g., Izplačana posmrtnina, Izplačana poškodnina) and Amount (\$).

Preostanek 31. dec. 1918 \$491,582.55

Podroben pregled stroškov od 1. julija do 31. dec. 1918.

Plačana smrtnina:

Large table with 4 columns: St. dr., Ime umrlega(e), Cert. št., Plačana svota, Skupaj. Lists individual deaths and amounts.

Plačana poškodnina.

Table with 4 columns: St. dr., Ime Poškod., Cert. št., Plač. svota, Skupaj. Lists claims and amounts.

Main list of members with columns for name, address, and amount contributed.

Summary of financial activities including 'Plačana bolniška podpora', 'Plačane dotečene obresti', 'Bazni upravni stroški', 'Plače glavnim uradnikom', 'Nagrade društvom', 'Skupni stroški', and 'Bazna vloga'.

\$174,737.11 \$174,737.11

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Northern Iowa Gas & Electric Co., Intermountain Railway Light & Power Co., U. S. Liberty Bonds (Tretjega posojila), U. S. Liberty Bonds (Cetrtega posojila).

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Posedstva: Posedstvo pok. J. B. Stukel, Jednotina hiša, Cekovni promet Joliet National Bank, Joliet.

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Freostanek 31. dec. 1918., Jednoti pripadajoči demar 31. dec. 1918., Se ne plačani asos. od strani društev, Obresti: Od posojil na hipotekah dotečene, a se ne vplač., Obresti na hipotekah vplačljive, Obresti od obveznic dotečene, Najemina: Najemina dotečena se ne plačana, Premoženje Glasila K. S. K. Jednote: Depozit na Kasper State banki, Depozit na pošti, Depozit pri Amer. Newspaper Union, Zaloge poštinih znamk, Kredit pri neplačanih oglaših, Oprava v pisarni, Inventar knjige in tiskovine pri uredništvu.

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Notranja oprava gl. urada, Škrabce za listine, Pisalni stroji, Seštevni stroj, Blagajnica (Safe), Pisalne mize, Miza za pisalni stroj, Male potrebščine v gl. uradu, Check writer & Protector, Pečat Jednote, Kovčegi, Stiskalnica, Mali pečati in drugo, Znaki članov in članic, Knjige, tiskovine in pravila.

Skupno Jednotino premoženje 31. dec. 1918. \$504,861.53

DOLG JEDNOTE.

Se ne plačana smrtnina dne 31. decembra 1918.

Table with 2 columns: Description and Amount. Lists names and amounts for various debts and contributions, including John Oblak, Math. Skedej, Ignac Mišmaš, Peter Colarič, Frank Luzar, Anton Šubik, John Količ, Jurij Useničnik, John Matijević, Frank Novak, John Mauer, Josip Mavrič, Frank Furjančič, Miko Erdeljac, Anton Benkovič, John Kreus, Anton Goršek, Imbro Lučič, Anton Šneller, Karol Herauer, Valentin Obed, Jela Zadrevce, Frank Cvar, Jernej Blatnik, Ignac Groznik, Frank Burear, Anton Bole, Rozalija Gersich, Antonija Rajk, Anton Adler, Stefan Gerčič, Helena Hočevar, Katarina Mihelič, Anton Kolene, Anton Jakič, Martin Zagorec, John Modic, Josip Matešič, Josip Klun, Josip Hrvatin, Peter Mihalič, Matija Matič, John Benkovič, Frank Bavec, Mato Skrbinič, Terezija Petrovič, Anton Lovše, Frank Sterniša, Alouis Šfiligoj, Tomaž Duler, Stefan Periček-Graša, Jurij Hiti, Frank Skrajnar, Ignac Povh, Primož Kosir, John Mukavec, Alojzij Viktorinič, Marija Marolt, Josip Metesh, Helena Markuš, Mihael Špehar, Josip Lesar, Anton Ujdur, Martin Marč, Josip Kuhar, Frank Intihar, Josip Pirnat, Josip Rupacič, Ljiljana Bovič, Karol Erič, Frank Kotar, Vincent Gnidovec, Josip Jakšič, Ignac Kotar, Ivana Intihar, Josip Česnik, John Peček, John Pezdir.

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Skupno neplačana posmrtnina, Neplačana poskodnina, Neplačana bol. podpora, Dolg društvom, Vrh. zdravnišku Jednote, Skupni dolg, Čisto Jednotino premoženje 31. dec. 1918., Predloženo finančno poročilo glavnim uradnikom in nadzornikom K. S. K. Jednote na sejah dne 13., 14. in 15. januarja 1919. Predloženo: Josip Zalar, gl. tajnik, John Grahek, gl. blagajnik, Nadzorniki: Joseph Dunda, Martin Nemanich, Math Kostainšek, John Mravintz, Fr. Francič, State of Illinois, County of Will, S. S., The Trustees of the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of United States of America have declared upon oath, the above and foregoing statement to be true and correct to the best of their knowledge and belief. Subscribed and sworn to before me this 15th day of Jan. A. D. 1919. John Vidmar, Notary Public, My Commission Expires Nov. 7, 1921.

FINANČNO POROČILO MLADINSKEGA ODDELKA K. S. K. JEDNOTE

od 1. julija do 31. dec. 1918.

Table with 10 columns: Stev. Dr., Stevilo otrok, Za pristopnino, Za knjizice, Za znake, Za pogrebne stroške, Skupaj plačani, Preveč plačani, Premalo plačani, and Amount. Includes rows for 1., 2., 3., 4., 5.

Table with 10 columns: Stev. Dr., Stevilo otrok, Za pristopnino, Za knjizice, Za znake, Za pogrebne stroške, Skupaj plačani, Preveč plačani, Premalo plačani, and Amount. Includes rows for 7., 8., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 82., 83., 84., 85., 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95., 96., 97., 98., 99., 100., 101., 102., 103., 104., 105., 106., 107., 108., 109., 110., 111., 112., 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119., 120., 121., 122., 123., 124., 125., 126., 127., 128., 129., 130., 131., 132., 133., 134., 135., 136., 137., 138., 139., 140., 141., 142., 143., 144., 145., 146., 147., 148., 149., 150., 151., 152., 153., 154., 155., 156., 157., 158., 159., 160., 161., 162., 163., 164., 165., 166., 167.

PODROBEN PREGLED DOHODKOV IN STROŠKOV MLADINSKEGA

ODDELKA od 1. julija do 31. dec. 1918.

Preostanek 1. julija 1918. \$ 8,137.63

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Prejeli od društev: Za pristopnino, Za knjizice, Za smrtnino, Za znake, Obresti: Obresti od obveznic, Obresti čekovnega prometa, Stroški: Plačali za pogrebne stroške, Plačali za prestop med članice, Za upravne stroške.

Preostanek 31. dec. 1918. \$ 9,918.5

PODROBEN PREGLED STROŠKOV

od 1. julija do 31. dec. 1918.

Isplačali za pogrebne stroške:

Table with 2 columns: Description and Amount. Lists names and amounts for funeral expenses, including Anna Gregorich, Frid. A. Wolf, Josip A. Bole, Mary Vidmar, Katarina Ausec, Franca Rogina, Stefanija Zagar, Josip Mistek, Josip Sokolich, Josip Vidmar, Marko Stavlevič, Stefanija Škrč, Augustina B. Stanich, Franca Fink, Frank Cerjak, Josip Fugina, Josip Planinšek, Angela Petrič, Mihael Majer ml., Albina Žnšek, Frank Debeve, Ana Vidic, Paul Jagos, John Gunja.

Plačali pristop., rez. sklad in stroške za vrh. zdravnika za prestopile iz Mladinskega oddelka med članice in članice Jednote:

Table with 2 columns: Description and Amount. Lists names and amounts for contributions, including Ana Bezek, Edward Bluth, John Savnik, Josip Jaklevič, Anton Miklič, Vitus W. Legan, Katarina Volf, Josip Bence, Edward Petrič.

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Mary Godič, Frank Kocjan, Mary Jerman, Josip Tunko, Sophie Drašler, Louis Meriak, Eunie Gačnik, Rosie Gergič.

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Upravni stroški: Nagrade društvom: Dr. sv. Stefana I, Chicago, Ill., Dr. sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, Poštino in drugi stroški, Joliet Book and Stationery Co. za Cash book, Joliet Republican Ptg. Co. za tiskovino.

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Skupni stroški: Gotovina 31. dec. 1918., Neplačani asosamenti od strani društev, Dotečene obresti s ene vplačljive, Škrabce za listine, knjige in tiskovino, Znaki.

Skupno premoženje \$10,388.54

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Dolg društvom, Nagrade dr. tajnikom in tajnicam, Nagrade društvom.

Cisto premoženje \$10,209.54

Paul Schneller, gl. predsednik, John Grahek, gl. blagajnik.

Podpisani nadzorniki Mladinskega oddelka K. S. K. Jednote potrjujejo, da smo pregledali knjige in račune in našli vse v popolnem redu. Joliet, Ill., dne 15. jan. 1919.

Joseph Dunda, Martin Nemanich, Math. Kostainšek, John Mravintz, Fr. Francič, State of Illinois, County of Will, S. S., Subscribed and sworn to before me this 15th day of January 1919. John Vidmar, Notary Public, My commission expires Nov. 7, 1921.

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.

Kolikor je do sedaj znano glavnemu uradu K. S. K. Jednote, je tekem minulega leta umrlo skupaj 263 članov n članic, ki so bili zavarovani za skupno svoto \$248.000.00. Od števila umrlih jih je podleglo "kugi" španski influenci in pljučnici 146, ki so bili zavarovani za \$134.250.00. Iz tega je razvidno, da je bila naša Jednota vsled imenovane krute bolezni zelo prizadeta in oškodovana in ker je neobhodno potrebno da se denar, ki je bil, ali ki bode izplačan dedičem vsled epidemije umrlih članov in članic, nadomesti v Jednotino blagajno, radi tega je bilo sklenjeno in določeno po glavnem odboru K. S. K. Jednote dne 16. januarja t. l., da se razpiše poseben asesment na vse člane in članice in sicer 10c NA VSAKIH \$100.00 ZAVAROVALNINE, in to toliko časa, da se pokrije vsled epidemije nastali primanjkljaj. Vsled te določbe znaša mesečna doklada za vse člane in članice zavarovane po \$1000.00 EN DOLAR; za one, ki so zavarovani po \$500.00 - 50c in za one zavarovane po \$250.00 - 25c.

Ta posebni asesment stopi v veljavo z dnem 1. febr. t. l.

Pripomba: Novo pristopili člani in članice, ki bodo pristopili v Jednoto po 15. jan. 1919, ne plačajo tega posebnega asesmenta.

Ravno tako je tudi sklenjeno, da se s 1. febr. t. l. razveljavi asesment za patrijiotičen sklad. Torej od 1. febr. dalje se ne bode več razpisoval in kolektiral patrijiotičen asesment 10c, kakor se je do sedaj.

Vse člane in članice K. S. K. Jednote se prosi, da blagovolijo to vpoštevati; uradnike in uradnice krajevnih društev se pa opozarja, da se po tem naznanilu ravna in sto članstvu na sejah prečitajo in razložijo.

Za gl. urad K. S. K. Jednote: JOSIP ZALAR, glavni tajnik. Joliet, Ill., 17. jan. 1919.

NAZNANILO ASESMETA 2-19, ZA MESEC FEBRUAR 1919.

Imena umrlih članov in članic.

Table with 2 columns: Description and Amount. Lists names and amounts for members, including VINČENC GNIDOVEC, JOSIP METESH, JOHN PEČEK, BARBARA KROŠVEČ, JOSIP KUCHAR, JOSIP TEZAK, ANTON UJDUR, JOHN MUKAVEC, MARIJA MAROLT, MIHAEL SPEHAR.

18979 KAROL ERIC, star 27 let, član društva sv. Cirila in Metoda 45, East Helena, Mont., umrl 3. novembra 1918. Vzrok smrti: Influenca. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 2. febr. 1913. R. 21.

3261 JOHN PEZDIRC, star 59 let, član društva sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., umrl 27. decembra 1918. Vzrok smrti: Srčna in obistna bolezen. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 18. septembra 1901. R. 42.

21593 JOSIP JAKŠIČ, star 32 let, član društva Vitezi sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio, umrl 29. oktobra 1918. Vzrok smrti: Influenca. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 9. aprila 1916. R. 30.

20613 JOSIP PIRNAT, star 32 let, član društva sv. Antona Pad. 72, Ely, Minn., umrl 7. novembra 1918. Vzrok smrti: Influenca. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 21. novembra 1914. R. 28.

16010 FRANK KOTAR, star 42 let, član društva Marije Vnebovzete 77, Forest City, Pa., umrl 29. novembra 1918. Vzrok smrti: Pljučna bolezen. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 13. marca 1910. R. 33.

16458 IGNAC KOTAR, star 34 let, član društva Marije Vnebovzete 77, Forest City, Pa., umrl 27. decembra 1918. Vzrok smrti: Influenca. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 12. junija 1910. R. 26.

5573 HELENA MARKUŠ, stara 28 let, članica društva Marije Sedem Zalosti 81, umrla 27. decembra 1918. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovana za \$1,000.00. Pristopila k Jednoti 23. februarja 1913. R. 23.

22322 JOSIP RUPARČIČ, star 42 let, član društva Friderik Baraga 93, Chisholm, Minn., umrl 20. novembra 1918. Vzrok smrti: Influenca. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 1. aprila 1917. R. 41.

17482 LOUIS BOVEC, star 40 let, član društva Friderik Baraga 93, Chisholm, Minn., umrl 8. novembra 1918. Vzrok smrti: Poškodovan v rudniku. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 18. maja 1911. R. 32.

19944 MATEVŽ SVET, star 27 let, član društva sv. Jožefa 110, Barberton, Ohio, umrl 11. decembra 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 20. novembra 1913. R. 22.

19646 JOSIP LESAR, star 50 let, član društva sv. Roka 113, Denver, Colo., umrl 28. decembra 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 13. avgusta 1913. R. 29.

19643 LOUIS VENTORINI, star 34 let, član društva sv. Roka 113, Denver, Colo., umrl 20. decembra 1918. Vzrok smrti: Influenca. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 13. avg. 1913. R. 29.

13464 JOSIP ČESNIK, star 47 let, član društva sv. Družine 136, Willard, Wis., umrl 22. novembra 1918. Vzrok smrti: Influenca. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 10. decembra 1908. R. 37.

22183 FRANK INTIHAR, star 22 let, član društva sv. Alojzija 161, Gilbert, Minn., umrl med 3. oktobrom in 10. novembrom 1918. Vzrok smrti: Ubij v vojski. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 16. februarja 1917. R. 20.

8178 MIHAEL SHISKA, star 38 let, član društva sv. Janeza Krst. 14, Butte, Mont., umrl 15. decembra 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 19. maja 1905. R. 24.

1919.

7342 JOHN MUHIČ, star 41 let, član društva sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, umrl 3. januarja 1919. Vzrok smrti: Influenca. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 17. oktobra 1904. R. 27.

8165 ROZI SMERDELJ, stara 41 let, članica društva sv. Jereonima 153, Canonsburg, Pa., umrla 13. januarja 1919. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovana za \$250.00. Pristopila k Jednoti 1. aprila 1917. R. 39.

Imena poškodovanih in operiranih članov.

107 ELIZABETA GOLOBIČ, članica društva sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., operirana 9. novembra 1918. Opravičena do podpore \$50.00.

3833 JOHN PLANINC, član društva Vitezi sv. Jurija 3, Joliet, Ill., operiran 21. oktobra 1918. Opravičen do podpore \$25.00.

2335 FRANK VERHUNC, član društva sv. Lovreca 63, Cleveland, Ohio, operiran 23. decembra 1918. Opravičen do podpore \$50.

5584 ANTONIA LESKOVIC, članica društva sv. Roka 132, Frontenac, Kans., operirana 12. oktobra 1918. Opravičena do podpore \$50.00.

Joliet, Ill., 22. januarja 1919. Josip Zalar, glavni tajnik.

MLADINSKI ODDELEK.

Zaporedna številka smrtnega slučaja 56.

3071 FRANK VERBIČ, star 61 let, 11 mesecev in 5 dni, član društva sv. Janeza Krst. 11, Aurora, Ill., umrl 9. januarja 1919. Vzrok smrti: Pljučnica. Pristopil v Mladinski oddelek 4. novembra 1917. Opravičen do \$100.00 za pogrebne stroške, katera vsota je bila pok. starišem nakazana 22. januarja 1919.

Joliet, Ill., 22. januarja 1919. Josip Zalar, glavni tajnik.

Finančno poročilo K. S. K. Jednote za mesec december 1918.

Dr. št.	Prejeli na račun asoc. št. 12-18 za mesec dec. 1918.	Izplačali		
		Smrtnina	Poškod.	Bojn. podp.
1	349.68	\$ 500.00		
2	573.11	900.00	\$ 50.00	
3	210.43			
4	141.34			
5	208.08	100.00		
6	637.08	3500.00		
7	166.29		50.00	
8	26.66			
9	92.19		50.00	
10	392.28	10400.00		
11	82.61			
12	386.39	1000.00		
13	227.08	2200.00		
14	196.99	500.00		
15	31.10			
16	75.76	1875.00		
17	87.82			
18	56.73			
19	2.68			
20	626.98	2517.86	50.00	
21	457.73	2000.00		
22	418.32	2166.70	750.00	
23	94.58		250.00	
24	224.31	2000.00		
25	129.62			
26	30.28			
27	160.25	1000.00		
28	138.95	1000.00	100.00	
29	191.57	1000.00		
30	210.00	100.00		
31	301.92	1000.00		
32	85.73	2000.00		
33	36.99			
34	140.15	200.00		
35	87.23			
36	407.00	2750.00	50.00	
37	81.11		50.00	
38	89.99			
39	277.04	1000.00		
40	88.47			
41		1000.00		
42	252.79	5800.00	50.00	
43	152.92	2000.00		
44	100.16	1500.00		
45	283.54			
46	77.30	430.00		
47	186.35			
48	35.41			
49	255.75	1000.00		

64	145.73	200.00	
65	197.39	1000.00	
66	82.14	500.00	
67	33.63		
68	154.93		
69	27.87		
70	118.56	450.00	
71	65.21		
72	79.65		
73	76.20		
74	258.88	2850.00	
75	265.34		50.00
76	108.07		
77	238.42		
78	235.77	1550.00	
79	61.23		
80	60.32		
81	68.46		
82	68.03		
83	109.04		
84	63.53		
85	208.28	1800.00	
86	29.97		
87	175.63		
88	110.70		
89	189.33		
90	49.13		
91	101.26	1800.00	100.00
92	64.30		
93	100.56		
94	72.59		
95	128.17	500.00	
96	94.84	1000.00	
97	69.73		
98	140.51	1000.00	
99	50.06	400.00	
100	68.54	1000.00	
101	45.57		
102	114.42	2000.00	
103	85.19	1200.00	
104	44.66		
105	129.79		
106	29.77		
107	54.22		
108	184.80	1800.00	
109	53.01		
110	33.12		
111	84.86	2000.00	
112	6.63		
113	29.23		
114	114.89		60.00
115	56.16		
116	21.42		
117	8.33		
118	194.95		
119	96.28		50.00
120	39.78		
121	42.43	500.00	
122	137.73		
123	91.63		
124	56.98	1000.00	
125	46.37		
126	46.17		
127	150.04		
128	45.18		
129	126.63		
130	76.40		
131	114.13		
132	70.41	500.00	
133	40.98	1150.00	
134	126.25	350.00	
135	80.39		50.00
136	16.11		
137	104.32		
138	65.27		
139	23.02	1000.00	
140	9.44		
141	44.28		
142	22.74		
143	251.45	1000.00	
144	127.38		
145	49.78		
146	31.73		
147	56.45		
148	16.96		
Skupaj	\$17,292.68	\$17,889.56	\$1700.00 \$60.00
Preostanek 1. decembra 1918.			\$ 551.196.43

Prejemki tekom decembra 1918.

Plačanega od družtev	\$17,292.68
Obresti	7,078.35
Najemnina	559.59
Drugi prejemki	2.47
	\$24,933.00
	\$576,129.43

Izdatki:

Plačana posmrtnina	\$76,880.56
Plačana poškodnina	1,700.00
Plačana bolniška podpora	60.00
Razni upravni stroški	2,897.32
	\$81,548.88

Preostanek \$494,582.55
JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

Joliet, Ill., dne 6. januarja 1919.

Pravi trenotek.

Sedaj, ko smo čitali uradno poročilo U. S. Census biroja, smo prišli do zaključka, da je v 46 večjih ameriških mestih tekem leta 1918 umrlo za influenco 111.688 oseb. Vsled tega smatramo sedaj to priliko za pravi trenotek, da razložimo slehernemu čitatelju tega lista, kako je mogoče braniti se te bolezni. Napadov te bolezni se izognemo, če pazimo, da ne bo bakterija več pospeševala svojega pogubonosnega dela v našem telesu. Najboljše zdravilo v tej zadevi je Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino, ki ima dve dobri lastnosti: prvič izčišča črevesje in zanjeno utrjuje ves notranji sistem. Dobiva se v lekarnah po \$1.10 — Drugo izborno zdravilo, ki bi moralo biti pri vsaki hiši je Trinerjev Liniment. Rabite ga pri izpahkih, oteklinah, revmatizmu, nevralgiji, itd. Ne trpite in ne zane-marjajte teh bolečin. Vsled tega bi moral biti Trinerjev Liniment vedno pri rokah. Dobiva se v lekarnah po 35 in 65c, po pošti 45 in 75c — Joseph Triner Company, 1333—1343 So. Ashland Ave. Chicago, Ill. (Advertis.)

Pomnožite svoje znanje v naravoslovju.

Narava nam daje mnogo rastlin, s katerimi je mogoče zdraviti razne bolezni. Jaz imam v zalogi ter razpo-ljiam raznovrstne suhe rastline, cvetje, jagode in korenine, take, ki izvirajo iz vseh delov sveta. Pišite po moj brezplačni cenik. Knjiga "Mali domači zdravnik", ki stane samo 25 centov, obširno opisuje veliko številno rastlin in daje nasvet, za katere bolezni in kako se naj rabijo. Ne odlašajte, naročite takoj to poučljivo knjigo.

MATH PEZDIR, P. O. Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

V blagohotno uvaževanje.

Iz urada "Jugoslav Bureau, Committee on Public Information" se nam poroča, da se je ta urad te dni preselil iz Washingtona, D. C. v New York, N. Y. kjer so tudi ostali državni uradi spadajoči v ta delokrog. Sedanji naslov je: Jugoslav Bureau Committee on Public Information 6 West 48th Str. New York, N. Y.

Ameriško Slovenska PRATIKA za leto 1919 je izšla. Cena 15c. Rasprodajalcem popust. PRATIKA Publishing Co. 45 Vesey St., NEW YORK, N. Y.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ZALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., N. S. PITTSBURGH, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjske Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1919: Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa. I. tajnik: Frank Trempus, 5146 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa. Zastopnik: Jurij Greguraš, 4517 Butler St., Pittsburgh, Pa. Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh. Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000, \$500 ali \$250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali \$7.00 bolniške podpore na teden. Slovenci in Hrvati, kateri še niste pri nobenem društvu, spadajočem h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva. Za vsa pojasnila se obrnite na agoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglašati pri sobratu John Golobič, 5621 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolni in ravno takoj zopet ko ozdravi.

NAZNANILO.

Naznanjamo, da imamo še dosti dobre in rodovitne zemlje na prodaj okoli Willard, Gormans in Greenwood v državi Wisconsin, v največji slovenski farmarski naselbini v Združenih državah.

Večina zemlje leži ob cestah in blizu šole ter sirarne. Zemljo si še lahko kupite zraven železniške postaje Gormans. Lahko si kupite zemljo na obrežju reke Black River, dve milj od Greenwooda.

Cena zemlji je \$20.00. do \$25.00 ak. Eno četrtino celokupne svote se mora plačati takoj, ostala svota se plačuje na lahke, večletne obroke.

Bonde Svobode vzamemo na račun za popolno vrednost.

Za natančna pojasnila pišite v Slovenskem ali angleškem jeziku na naslov:

N. C. FOSTER LUMBER CO. FAIRCHILD, WIS.

Opomba: Čež 16,000 (šestnajst tisoč) akrov zemlje so Slovenci že od nas kupili.

NAZNANILO.

Naznanja se, da priredi Slovensko tamburaško in pevsko društvo "Lira" Chicago, Ill. svoj veliki koncert dne 4. maja 1919 v Amer. češki dvorani na 1440 W. 18. St.

Vsa ostala cenjena slovenska društva iz Chiaga prosimo vsled tega, da bi ne priredila keke veselice ta dan.

S pevskim pozdravom Odbor Slov. Tamb. in Pevsk. dr. "Lira."

Kila umori 7000 ljudi na leto.

Sedem tisoč oseb umrje na leto zaradi kile, tako se glasi namred mrtvaški list. Čemu? Ker so nezdravni sami sebe zanezarili, ali se pa niso dosti ozirali na oteklino na obolenem delu telesa valed utrganja, ali kile. Kako je pa s Vami? Ali se tudi Vi zanezarjate s tem, da nosite le kako obvezo, ali kaj drugega? Taka obveza je samo za silo, podobna silni opori pri veliki steni, da se ne poruš. Taka obveza ne more tako delovati, kakor taka mehanična pritava. Če se preveč stimate z obvezo, ustavlja to cirkulacijo krvi; taka obveza drgne tudi otekle mišice, ki potrebujejo največ prehrane.

Veda in umetnost je pa inasila našin, ki vsemu temu odpora. Vaskle, ki nosi sedaj kako obvezo, ali pa noge, kila naj bi enkrat ZASTONJ poskusil kakovano PLAPAO metodo; ki je najbolj umetna, logična in uspešna pri domačemu zdravljenju kile. Ta način je se svetovno znan.

PLAPAO BLAZINICA, kadar se je tesno k telesu pritiska, se ne premakne v prostora, vadi teza tudi bolnika nič ne teži. Ta blazinica je mehka kot izmet, lahka pri nošnji in po cenl. Rabite jo lahko med delom, ali počitkom. Nima nič jermenov, prives, ali trakov. Udite se torej kako je mogoče ustavljanje naravnim putem odprtino utrganja (kile) da Vas lito ne bo vedno tedilo. Pošijite svoje ime in naslov še danes na naslov: PLAPAO CO., Block 3267, St. Louis, Mo., da Vas pošljemo ZASTONJ na poskušajo Plapao in vsa potrebna navodila.

JAKOB STAUDO HAR

9520 Avenue L, South Chicago, Ill. Telefon: So. Chicago 1236. se priporoča Slovincem in Hrvatom. Prodajam in razvažam premog in drva, selim pohištvo in opraviljam ekspresno pošto. Svoji k svojimi!

Jugoslovansko Stavbinsko in Posojilno Društvo v Chicagu.

Posluje po zakonih države Illinois ter je ustanovljeno v svrhu gospodarskega prospeha chikaških Slovincov. Dasi je to društvo prišlo poslovati šele 3. januarja 1919, vendar ima že \$5978.65 v gotovini in 811 delnic prodanih. Delnice oddelka C, katero se prodajajo danes po \$75.00, bodo vredne po petih letih \$100.00.

Društvo je zagotovljen prospeh in napredek, zato se vljudno vabi vse chikaške Slovence, da postanejo člani tega društva. Društvo ni politično, tamveč le gospodarsko podporno. Priporočamo se tudi rojakom, da naj se obrnejo na nas, če rabijo kako posojilo.

Denar se posojuje na 6 proc. obresti na zemljišča, ali knjige (stock).

GLAVNI ODBOR:

J. Wukshinich, predsednik
J. Steblay, tajnik, 1840 W. 23rd St. Tel. Canal 1984.
M. Nemanich, blagajnik.

DIREKTORIJ:

J. Wukshinich, Fr. Hren, J. Steblay, M. Nemanich, A. Misja, A. Ferkull, J. Schwab, J. Stayer, J. Lukežich.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich
SLOVENSKA GOSTIL

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije.
(Spomini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)
Nemško spisal Jos. Spillman S. J. Poslovenec

Nadaljevanje.

Seveda nisem mogel pustiti svojih rojakov na cedilu. Skočil sem jim tedaj z golim mečem na pomoč. Moglo jih je biti kakih dvanajst proti nam šestim — štejem tudi Jožka; ker bil se je tudi on hrabro ko drugi. Toda več izmed sovražnikov je bilo pijanih, in kmalu smo bili na boljšem. Brzo sta Unterwaldovca prekučnila mizo in tako polovico sovražnikov deloma pokopala pod njo, deloma jih ločila od drugih. Nato sta tako silno udrihala s kopiti okoli sebe, da jih je za malo minut ležalo več zelo pobitih na tleh. Nekaj marsejcev se je obupno branilo in nekem kotu in imel sem dosti dela, da sem prestrelal njih mahljaje. Tedaj me hipoma od strani s steklenico v roki napade visok dolgin, ki se je bil spraval izpod mize. Udarec, ki mi ga je zadal ob senu, bil bi gotovo smrten, če bi se baš isti hip mali Jožek ne zagnal med nogo ter mu tako izpodtaknil tla, da ni imel udarce iste moči. Vendar me je steklenica zadela še dosti hudo. Zadela me je v nosno kost in obrv ter se razbila nad mojim levim očesom. Kri me je oblika, bolešno sem vskliknil in se opotekel k steni. Mislil sem za gotovo, da je oko izgubljeno; tako grozno me je bolelo, in videl sem iskare in zvezde.

Tovariši so mi priskočili na pomoč. Pobili so marsejce in jakobince, ki me je bil udaril. Drugi so prosili milosti in so jo dobili, četudi je niso bili vredni. Potem je Kristen odstranil steklene koščke ki so se mi zadržali v lice in morda tudi v oko. Zadnjega mi ni vedel povedati; zapravnica je bila polna krvi, ki je curljala z obrvi, in vse je oteklo tako naglo, da se mu ni posrečilo, da bi odprl veko. Ker je manjkalo vode, izpral mi je rano z vinom in mi tudi ukazal izpiti požirek; kajti malo, da se nisem onesvestil od slabosti. Nato mi je del obvezo krog glave in poskusili smo priti iz grada.

Za našimi premaganimi sovražniki smo zaprli vrata in šli po zavojitih stopnicah navzdol. Opiral sem se na Kristenov rame. Srečno smo dospeli v priščije in splazili skozi neko okno ven na vrtno teraso, da smo se tako oginili velikih duri in dvorčica, kamor je požar zvalil množico. "Kam hočemo sedaj?" so vprašali tovariši.

"Vi pojdite vsi v predmestje Saint-Martin k velikemu sodniku Kayserju. Brunner pozna hišo. Mene pa naj kdo spremlja v moje stanovanje v ulico Saint-Honore!"

VIII. KNJIGA.

OPATIJA SAINTGERMAIN.

XXI.

Dve različni sestri.

Čez opljenjena in grozno razmesarjena trupla smo slednjič dospeli do oranžnega gaja konec terase v najzadnjem kotu vrta. Ob železni ograji, ki ga obdaja, je slonela ženska postava. Ko je v blede mesečini zapazila naše kobinske čepice in razcapane suknje, hotela se je umakniti za visoke pleandrove grme, ki so rastle v velikanskih kadeh tam ob vzhodni terasi. Toda v istem hipu je čula, kako sem dal Brunnerju neko naročilo, in spoznala je moj glas.

"Damian!" je zaklicala in naglo stopila proti nam, "sam Bog in njegova sveta mati te pošilja! Brž pomagaj mi spraviti Rudolfa dcau!"

Bila je Marta Valdouleurska. Ko so bili začeli grmetj topovi in pokati od Tuilerij puške, ni moglo njeno hrabro srce prestatiti več doma. Spravila je bila v košarico obvezila in sama hitela na bojišče; njena sestra, ki je pač jokala in jadikovala, ni imela poguma, da bi jo spremljala. "Psovali naju bodo, umorili, brž ko spozna druhal najin stan; je rekla Izabela. "Tedaj se oblečite kakor priprosti ženski"; je predlagala Marta. Toda zastoj; ona je jokala in se ni mogla od-

ločiti. Tedaj j ebila vrgla Marta naše neko staro kuharično obleko in si nadala širokokrajni slatnik, ki je zakrival obličje in odhitela je bila proti Tuilerijam.

Ko je bila došla tja, je bil prvi boj že končan, in začela se je bila grozna moritev neoboroženih in ranjenih. Najprej je skušala priti v grad s strani Karusejskega trga. Toda tam je bila v ozkih malih ulicah taka gneča, da se ni mogla preriti niti na dvorišče. Nosili so mnogo ranjenec mimo nje, same sankilote in narodne brambovce, ter nekaj marsejcev, in bila je prisiljena streči jim po samaritansko, četudi se je njenemu sreč studila divjost teh ljudi in stvar, za katero so dobili svoje rane. Niti enega ranjenega Švicarja ali plemiča niso prinesli iz grada, pač pa njih okrvavljene ude in glave na sulicah in drogovi. Dasitudi je bila pogumna, in si upala gledati nanje, ker se je bala, da ne bi ugedala med njimi glave svojega drugega starega očeta in Rudolfa.

Več ur se je tako morala muditi v nekem pritličju ulice Saint-Nicaise. Šele kasno popoldne se ji je posrečilo, zapustiti ranjenec pod prevezo, da gre po novo platno za obveze. Neki častnik narodne brambe ji je pomagal; drugače bi bili suroveži s silo pridržali "lepo državljansko". Potem pa se je morala še truditi, da se je otrsela častnika, ki se je zdaj postavil za njenega varuha. Slednjič se ji je posrečilo, da mu je ušla, in poskušala je priti v grad od strani Marsanskega dvora. Sankiloti, ki so stali tam, so se ji smejali, ko je rekla, da hoče obvezovati ranjenca.

"Tukaj ni ničesar več za obvezovanje srček", je rekel eden. "Doda tu zraven v Švicarskem dvoru plešejo veselo, če hočeš plesati tudi ti — ajdimo!"

Res so se tam ti divjaki, pojoč svoje divje pesmi, vrteli okoli visoko plapolajočega ognja, v katerem so metali — z grozo je Marta rekla, da ne more ponoviti, kaj. Po lužah krvi in čez mrtva trupla je konečno prišla v veliko stopnišče. Stopnice same so bile z mrtveci čisto zagrajene; do osemdeset Švicarjev je bilo tam padlo ramo ob ramo. Videla je bila do zdaj toliko strašnega, da si je upala pogledati mrtvim častnikom v obličje, znova se boječ pri vsakem, da je morda njen ženin. Vedela je, da mora svojega očeta iskati v kraljevi predstobi, in tako se je opogumila, splaziti se gori po okrvavljenih stopnicah. Toda ni ga našla več in je šele od mene izvedela gotovo poročilo o njegovi smrti.

Upajoč tedaj, da se je morda rešil, odšla je doli v vrt in je tam začela med mrlji iskati svojega ženina. Mračilo se je že, ko ga je slednjič našla blizu stopnic, ki vodijo na teraso Feuillantov. Dva naša vojaka sta se bila nanj zgrudila in ga tako deloma pokrila. Toda roka, ki je krčevito držala meč, je imela poročni prstan na prstu in Marta ga je takoj spoznala. Izprva je mislila, da je zaročenec mrtve, in jokajoč se je vrgla na tla poleg njega. Ko pa mu je brisala kri s čela in poljubila blede ustne, je začutila, da še živi. Ker je izgubil mnogo krvi, se je onesvestil, kakor bi bil mrtve.

Z odlokom, ki ga je d'Hervilly pomotoma odposlal v legislativo za brambo kralja, je bil Reding prodril do teh stopnic. Tu pa se je z mnogimi tovariši zgrudil v vročem boju že oslabljen od težke rane na roki, dobivši čez glavo še tri udarce s sabljo. Kaj se je pozneje zgodilo z njim, dokler se ni po prizadevanju svoje neveste zopet zbudil k življenju, o tem ni vedel ničesa povedati.

Marta je potem zastoj skušala spraviti Redinga iz vrta. Komaj, komaj se ji je posrečilo do smrti oslabelega skriti za olandrove grme, kjer je bil nekoliko varnejši pred zdvijano družalo, ki se je še vedno klatila po vrtni in prisegala "maševanje za padle brate". Skoro čudež je bil, da je niso zasledili. Morem si to razložiti le s tem, da je vzplamtel požar v Švicarskem dvoru za

nekaj časa pritegnil nase pozornost morilcev.

Seveda mi Marta ni mogla takrat tako natančno pripovedovati svojih in Redingovih doživljanj, kakor sem jih izvedel pozneje in jih tukaj sporočujem. V kratkih besedah mi je povedala, da je težko ranjen in me je vedla k niemu. Reding mi je dal roko in se veselil, da sem se tudi jaz rešil. "A istotako ranjen", je rekel, namignivši na obvezo krog moje glave. "Hudo, kali!"

"Ne, sreča, da ni huje!" sem odgovoril. "Ob takem dnevu je treba zahvaliti Bogu, če si clovek reši življenje in eno oko." Marta se je tako brigala za bolečine svojega ženina, da je šele zdaj opazila moje stanje. Toda ni bilo ne časa ne kraja za dolgo pogovorjanje. Naglo sta Unterwaldovca napravila iz nekaj kolov, ki jih je prej rabil vrtnar za rastline, in iz vrhja nekako nosilico in položila sta nanjo Redinga, ki ga je Brunner pogrnil s svojo jakobinsko suknjo. Potem smo oprezno šli skozi vratica oranžnega gaja in došli v nasproti ležečo ulico. Tu pa nas je srečala patrolja narodne brambe!

"Stoj! Kaj imate tu, državljani?" je vprašal njih vodja. "Ranjelega brata!" je drzno odvrnil Brunner, ki je z zavihanimi rokavi šel spredaj.

"Ha, prokleti Švicarji so ga tudi žalostno izdelali!" je zaklical eden iz njihove trupe.

"Da, zelo žalostno!" je odgovoril Brunner. "Rad bi poplačal paglavcem, ki so to storili."

"Le zanesite se nato, državljani, se jim že unese. Nobečen ne uide živ. Stražam v nekaterih pariških vojašnicah smo danes že pokazali in jutri pridejo drugi na vrsto. Saj pojdete z nami, državljani!"

"Seveda! Če morajo Švicarji v krtovo deželo, moram biti na vsak način zraven."

"Dobro! Živio narod!" in patrolja je odšla dalje.

Vesel sem bil, da je šlo tako gladko, in po stranskih ulicah smo brez kakih dogodiljajev dospeli v Malteški hotel.

(Dalje prihodnje.)

Dostikrat se pripeti, da izve so sed vrline svojega sosedu pri njegovem pogrebem govoru.

POGOVOR NA CESTI.

(Dalje:)

Tam na dvajset drugi cesti, Gottlieb trgovino ima; Osemnajst in dvajset ena, Številka prava je le ta.

Jajca, maslo in klobase. Druge dobre vse reči, Sploh vse, kar na mizo "paše". Pri Gottliebu se dobi.

(Dalje prihodnjije.)

Slovenskim in hrvatskim gospodinjam se toplo priporoča

IVAN GOTTLIEB,
Slovenska grocerija,
1821 W. 22. StS. Chicago.
Telefon: Canal 3073
(Advertis.)

JAKOB GERZIN

slovenski javni notar

Chisholm, Minn. 229 Lake St.

Se priporoča Slovincem in Hrvatom za izdelovanje vseh notarskih listin. Tolmačim in prestavljam tudi vsa pisma bodisi iz slovenskega na angleško, ali iz angleškega na slovensko. Vsa pojasnila dajem brezplačno.

Svoji k svojim!
(Advertis. No. 3, 4.)

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Kašelj

najbolje pri otrocih ali odraslih, se ne sme nikdar zanesariti. Kašelj je znak prehlajenja in ga je treba takoj lečiti. Nikoli vam ne bo žal vzeti

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za Pljuča), ki je zelo prijetno zdravilo proti kašlju, prehladu, bodcu, hripavosti in kadar v grlu boli. Zelo priporočljivo je za novorojenčke, otroke in odrasle. Cena 25 in 50 centov v vseh lekarnah.

Severov Almanah za Slovence za leto 1919 je gotov in pripravljen za razpečevanje v vseh lekarnah ali pa naravnost od

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Kupujte Vojno - varčevalne znamke!!

TELEFON CANAL 6027

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška MLEKARNA

1818 W. 22nd Street Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske čikaške nasebine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.
Z velepospotovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, listno izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovensko unijako tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito vam priporočamo zelo pripravne Vplacilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike, za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter podobne. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjevo zdravilo uspešno rablja z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čiščenje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brolg zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi lek. so prosti vsakoršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno pomečeno rudeče vino. V zadevi zabasnanosti, neprebavnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navdušenja, kakor tudi v želečnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembri fitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, hošete našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite ga v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrpelosti glečnejev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje fivcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo notraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.

Manufacturing Chemists
1333-1343 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

ZE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JO LIETU.

3% Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej, 3%
FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.
Joliet, Illinois.
"LJUĐSKA BANKA".

MARIJA SLUGA
1828 W 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4736
Izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se siljudno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in ogramim mlencem.

Tvrđka E. Bachman, inkorp.
ZASTAVE, REGALIJE IN RAZNE DRUŠTVENE POTREŠČINE.
2107 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill.
Telefon: Lawndale 441.

TISKOVINE
Posebne cene za slavna društva, trgovce in žolske upravitelje, ktrgovec in zasebnike.
500 papirjev \$2.00
500 kuvert 1.75
250 vel. kuvert 1.75
500 vstopnic 1.50
Bolniške liste, nakaznice in podobne po istotako niski cen.
Pišite nam za ceno predno naročite pravila in tiskovine kje drugje.
AMERIKANSKI SLOVENEK,
1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.